

AVEȚI GRIJĂ CA NU CUMVA GENERAȚIA TÂNĂRĂ SĂ SE ÎNTOARCĂ DIN EUROPA FĂRĂ TRANSILVANIA!

Nu prea realizăm ce facem în timpul vieții noastre. Nu ne dăm seama acum, avem impresia că facem niște chestiuni cât se poate de normale și de firești; de fapt se zidește istoria neamului nostru românesc! Tot ceea ce se face prin scris cucerește întreg spațiul românesc. S-a văzut că noi n-am reușit cu sabia să întregim neamul nostru transilvan, s-a văzut că n-am reușit să întregim Țara cu Basarabia. Singura armă cu care vom putea reîntregi țara este litera, este scrisul. De aceea scrisul nu face să curgă sânge, nu rănește, nu produce răni, ci zidește țara pagină cu pagină, așa cum s-a făcut din timpul cronicarilor și până astăzi!

Sunt convins că Domnul ne va ajuta să vină și sora noastră basarabă spre noi, spre casă. Și, pe zi ce trece, parcă se conturează la orizont, că tot pe linie diplomatică, tot pe baza dovezilor istorice se va putea ca cineva să accepte formula reîntregirii neamului nostru românesc. Ce se întâmplă cu țara aceasta? De foarte multe ori la întâlnirea cu tineri din spațiul acesta transilvan le spun că ne îndreptăm spre spațiul european, un lucru bun, dar le mai spun să aibă grijă ca nu cumva generația tânără să se întoarcă din Eu-

ropa fără Transilvania!

Este bun fenomenul integrării, dar identitatea și spațiul nostru geografic trebuie să rămână cantonate între cele patru puncte cardinale rostite de Eminescu, de la Nistru până la Tisa, de la Hotin până la Mare. Acesta este spațiul de pe planeta noastră care este al românilor. Nu ne trebuie nici o palmă de pământ de la nimeni!

*

O legendă culeasă din Transilvania, când Transilvania nu era lipită de Țară, spune că într-o zi niște frați transilvăneni, cu soții, cu opinci, cu merinde în traistă, pâine, slănină, ceapă și un pic de brânză, s-au hotărât ei să meargă la Dumnezeu, pentru o problemă care-i ardea foarte tare. S-au dus și s-au tot dus, iar la poarta Palatului Casei lui Dumnezeu i-a întâmpinat Sfântul Petru și i-a întrebat:

- Ce este cu voi, fraților?
 - Noi suntem români, venim de departe și avem și noi o plângere, avem un suspin la Dumnezeu. Atunci Sfântul Petru le-a spus:
 - Nu puteți să-mi spuneți mie?
 - Dar noi totuși am vrea să intrăm la Dumnezeu!

- Până la urmă i-au spus Sfântului Petru:
 - Uite, Sfinte Petre, noi suntem români și, când ați împărțit pământul, pe noi, pe români, ne-ați uitat fără țară! Noi n-avem țară!

S-a dus Sfântul Petru la Dumnezeu și I-a spus:
 - Doamne, sunt aici câțiva români, cu opinci, vai de capul lor, cu un pic de pâine în traistă, au venit pe jos atâta drum și spun că, atunci când am împărțit pământul, pe ei i-am uitat fără de țară.

Atunci Dumnezeu Și-a pus fruntea pe mâna stângă și a cugetat adânc, adânc, apoi S-a îndreptat către Petru și ia spus:

- Du-te și dă-le românilor țara pe care am oprit-o pentru Noi!

Această legendă am spus-o și în Canada; erau peste o mie de români acolo, unde am adăugat că, dacă o să-i întrebe americanii: „Voi de unde sunteți? Ce fel de țară aveți, de tot veniți aici la noi?”, să le spună că țară mai frumoasă ca a noastră nu este și că Dumnezeu Își oprise pentru El și pentru Sfântul Petru această țară.

† IOAN

Bijuteria lirică

Radu GYR

Nu mă-nvăța să fug, Părinte,
 De răni, de lacrimi de catran.
 Ele dau freamăt mai fierbinte
 Acestui sânge pământen.

Nu fi nici pașilor mei paznic,
 Nici de năpârca nu mă păzi.
 Numai veninul lor năpraznic
 Mă limpezește zi de zi.

Și nu-mi trimite nici heruvii
 Să-mi deie zborul lor înalt,

Rugă nemernică

Când sunt făcut să fierb în fluvii
 De crunta lavă și asfalt.

Doar om mă vreau, răsfierț în smoală,
 În uragane și-n căderi,
 Mai bun prin plânsul ce mă spală
 Și tot mai om prin sfășieri.

Să nu-mi pui aripă de înger,
 Ci lasă-mi chipul meu de lut,
 Să iert, să cânt, să gem, să sânger,
 În dorul raiului pierdut.

Este bine să știți...

În această perioadă de pandemie, jurnalul interregional „Banatul” este singurul jurnal care ajunge cu o consecvență lunară la cititori din patru județe!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Unul dintre monumentele remarcabile de arhitectură ecleziastică ale orașului - catedrala din Mehala - își are și el propria istorie. Începuturile parohiei ortodoxe - comune românilor și sârbilor de aici - datează din 1744. Biserica (azi sârbească) se ridică în anul 1786; în 1848-1849 este transformată (de revoluționari) în grajd; în 1887, românii se despart de sârbi și-și ridică o biserică provizorie în noiembrie, același an. Prin 1890 se produce și separarea bunurilor: sârbii păstrează biserica și despăgubesc cu 23,934 de florini în cinci ani. Pe 28 august 1924, consiliul parohial decide să ridice o nouă biserică. Primăria cedează 6.000 de stâneni pătrați parohiei, în piața A. Iancu. Piatra fundamentală se pune pe 4 octombrie 1925, în prezența unor ilustre personalități: regele Ferdinand I, regina Măria și copiii lor Carol și Elena, a oficialităților locale și județene, a unei mase importante de mähălenți. Hramul va fi înălțarea Domnului. Planurile aparțin arhitecților Victor Vlad de la Politehnică și Adrian

Biserica Ortodoxă Română din Mehala

Suciu, arhitectul-șef al orașului. Episcopul Grigorie săvârșește serviciul pontifical, apoi actul lămuritor este așezat în piatra de temelie. Sunt nominalizați cei prezenți. Printre ei și cei mai bătrâni mähălenți de atunci: Moise Dobosan și Dimitrie Bărnuțiu: sufletul acțiunii a fost președintele comitetului parohial, dr. Samuil Șagovici. Între anii 1925 și 1937, zbaterea acestui comitet a fost extraordinară, căci planurile frumoase și ambițioase trebuiau susținute cu fonduri. Dar efortul a meritat. S-a ridicat o adevărată catedrală, în stilul arhitecturii bisericesti românești, ce este o adevărată operă de artă. Funcționalitate, proporționalitate, frumusețe. Un lăcaș construit pentru veacuri de acum înainte. Pe 10 octombrie 1937 se produce și sfințirea atât de mult așteptată. Participă episcopii ortodocși Magier al Aradului și Nicolae al Orăzii; De atunci și până azi, biserica a avut parte de preoți buni, deveniți cunoscuți în întreg orașul. Mulți vin din alte parohii aici la slujbă. Mulți vin și pentru Ruga din Mehala. Iar cei ce trec prin piața centrală a Mehalei admiră catedrala.

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„MARTIE REPREZINTĂ ÎNCEPUTUL PRIMĂVERII, ANOTIMPUL IUBIRII...”

DARIUS-ADRIAN POSTELNICU, PRIMARUL ORĂȘULUI JIMBOLIA

Venirea primăverii este un bun prilej de a le transmite tuturor doamnelor și domnișoarelor ca acest mărtisor, împreună cu primii ghiocci și primele rândunele care vestesc regenerarea naturii, să vă aducă liniștea și fericirea de care avem nevoie toți și iubirea să vă îmbrățișeze sufletele. Să aveți parte de sănătate și noroc, soarele să vă lumineze sufletele, iar primavara să vă aducă noi speranțe!

PETRE STOICA - „UN FOC MENIT SĂ MENȚINĂ ȘI NU SĂ DOBOARE”

„Cultura reprezintă invocarea istoriei și intenția de a oferi o soluție problemelor prezentului” (T. Vianu). Soluția pe care Petre Stoica a întrezărit-o ca potențial răspuns al problemelor prezentului a fost înființarea Muzeului Presei „Sever Bocu”. Acesta reprezintă o invocare (subiectivă?) perpetuă a istoriei prin intermediul publicațiilor

ce dezbat întâmplările momentelor prezente începând cu anul 1837.

Petre Stoica este focul ce menține căldura unei culturi pe care el a insuflat-o cu valoarea ce nu se poate măsura vreodată cu îndeajuns de multe mulțumiri.

CASA DE CULTURĂ A ORĂȘULUI JIMBOLIA

În 25 februarie 1921 se naște la Jimbolia Alexander Krischan, un ilustru cercetător al istoriei și culturii Banatului, decorat de președintele Austriei cu o medalie onorifică de aur pentru serviciile aduse republicii austriece. El s-a ocupat și de istoria localității Jimbolia. Hans Vastag amintește că Alexander Krischan este cel care a descoperit în arhiva Vaticanului documentul din 1333, care pomeneste de existența Jimboliei.

MINITÂRĞ DE MĂRȚIȘOARE

Primăria Orașului Jimbolia a organizat, în zilele de 27 și 28 februarie, un minitârğ de mărtișoare handmade. În cadrul acestei acțiuni ce s-a desfășurat în piațeta din centrul orașului, expozații din Jimbolia și din localitățile vecine au avut posibilitatea de a-și face cunoscută îndemânarea de a crea obiecte aparte.

„Cel dintâi semn de primăvară e mărtisorul. O jucărie mică, o monedă, o broscuță, un purcel cu trifoiul în gură, o inimă săgetată, un fluture ori cine știe ce altă jucărie din câte a putut inventa fantezia omului, legată cu șnur la mână sau la gât, îți aduce noroc peste an. Aceasta e credința poporului, mai tare ca legile, ca așezările, ca hotarele. Mărtisorul, ca un sol al primăverii, trece vămile și ajunge soldatului pe graniță trimis într-un plic de logodnica sa. În negura și tristețea depărțării sale e semnul primăverii de acasă, al dragostei, al neuitării.” (Fragment din ziarul „Universul Literar, București, 22 martie 1941).

CURĂȚENIA DE PRIMĂVARĂ

Primăria orașului Jimbolia organizează, în perioada 15 Martie - 16 Aprilie 2021 programul de curățenie de primăvară.

În cadrul acțiunii se colectează numai deșeurile rezultate din curățirea arborilor plantați pe aliniamentele stradale și a spațiilor verzi din jurul imobilelor. Cetățenii sunt rugați să depună în ordine la marginea carosabilului fără a împiedica circulația, deșeurile vegetale ce se colectează în cadrul acestei acțiuni, până cel târziu cu o zi înainte de ziua în care este programată colectarea în zonele și cartierele în care locuiesc.

În această acțiune NU se colectează deșeurile din amenajări interioare, curățirea pivnițelor și a podurilor (moloz, praf de cărbune, țigle, cărămizi, faianță și gresie sparte).

Programarea străzilor

Săptămâna I 15.03.2021-19.03.2021

Luni 15.03.2021 - Str. Aleea Cito, str. I. Creangă, str. Griviței, str. T. Grozăvescu.

Marti 16.03.2021 - Str. T. Aman, str. Salcărilor, str. Gh. Adoc, str. Lenau.

Miercuri 17.03.2021 - Str. Recoltei, str. Bucegi, str. S. Jager, str. N. Bălcescu.

Joi 18.03.2021 - Str. C. Coposu, str. C. Csekonic, str. E. Teodoroiu, str. Spre Sud (între str. Republicii și Spre Est).

Vineri 19.03.2021 - Str. Rapova, str. Gării, str. E. Gojdu, str. C. Negruzzi, str. Bărzava.

Săptămâna II 22.03.2021 - 26.03.2021

Luni 22.03.2021 - Str. Dr. Victor Babeș, str. Lorena.

Marti 23.03.2021 - Str. T. Vladimirescu (între Republicii și Spre Est).

Miercuri 24.03.2021 - Str. Calea Timișorilor, str. I. Slavici (între str. Republicii și Spre Est).

Joi 25.03.2021 - Str. Spre Nord (între str. Republicii și Spre Est), str. Spre Est, str. Drumul Clarii, str. E. Bartzler.

Vineri 26.03.2021 - Str. I. Maniu, str. M. Eminescu, str. Ștefan cel Mare.

Săptămâna III 29.03.2021 - 02.04.2021

Luni 29.03.2021 - Str. Republicii.

Marti 30.03.2021 - Str. Spre Sud (între str. Spre Vest și Republicii), str. Albinelor, str. Dr. Karl Diel.

Miercuri 31.03.2021 - Str. T. Vladimirescu (între str. Spre Vest și Republicii), str. Gh. Doja.

Joi 01.04.2021 - Str. I. Slavici (între str. Spre Vest și Republicii), str. L. Rebreanu, str. Timiș.

Vineri 02.04.2021 - Str. Spre Nord (între str. Spre Vest și Republicii), str. Spre Vest, str. C. Brâncoveanu.

Săptămâna IV 05.04.2021-09.04.2021

Luni 05.04.2021 - Str. A. Iancu, str. P. Jung.

Marti 06.04.2021 - Str. Cloșca, str. Crișan, str. E. Murgu, str. I.I. De la Brad, str. G. Enescu.

Miercuri 07.04.2021 - Str. Mureș, str. Crișana, str. Horia, str. A. Vlahuță, str. I. Vidu, str. Carpați.

Joi 08.04.2021 - Str. N. Grigorescu, str. Prieteniei, str. J. Linsler, str. Gh. Lazăr, str. B.P. Hașdeu, str. B. Bartok.

Vineri 09.04.2021 - str. V. Alecsandri, str. Aleea Plopilor, str. C. Porumbescu, str. M. Kogălniceanu.

Săptămâna V 12.04.2021 - 16.04.2021

Luni 12.04.2021 - Str. C.D. Gherea, str. S. Bărnăuțiu, str. A.I. Cuza.

Marti 13.04.2021 - Str. Basarabia, str. Moș Ion Roată, str. V. Lucaci.

Miercuri 14.04.2021 - Str. C. Mărășești, str. C. Moților.

Joi 15.04.2021 - Str. A. Vlaicu, str. V. Tepeș, str. V. Goldiș, str. P. Sandor.

Vineri 16.04.2021 - Str. Șt. O. Iosif, str. G. Coșbuc, str. C. Kikindci, str. Banat, str. Cănepei, str. Spre Lenauheim.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANA-MARIA LAZĂR

Foaia de Aquatim

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

DEMERSURILE PENTRU ÎNFIINȚAREA UNEI ȘCOLI POLITEHNICE ÎN TIMIȘOARA

DR. ING. ILIE VLAICU, DIRECTOR GENERAL AQUATIM

În 1919, Vidrighin a fost ales primar al Timișoarei, primul primar roman al orașului. El activa pentru înfăptuirea Unirii Transilvaniei și Banatului cu România, fiind ales deputat pentru Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, iar ulterior, membru al Marelui Consiliu Național. Ca edil, a trecut sub administrație proprie activitățile de apă-canalizare, gaz, electricitate și tramvaie, cu denumirea de regie autonomă, inițiativă care s-a dovedit a fi de succes, fiind adoptată și de alte orașe din țară. Activitatea lui, ca edil al orașului, a lăsat o amprentă pozitivă peste timp și a marcat o serie de premiere locale și naționale, a căror istorie se mai povestește și astăzi.

La începutul lui 1920, Stan Vidrighin și Traian Lalescu au pornit demersurile pentru înființarea unei școli politehnice în Timișoara. Vidrighin se adresa printr-un memoriu Ministerului Instrucțiunii și Cultelor: „A argumenta necesitatea unei Politehnici în România este lucrul cel mai ușor. Fosta Ungarie, care avea o Politehnică de prim rang, simțea nevoia unei a doua politehnice (...) Timișoara este centru industrial. Are astăzi peste 60 de fabrici. În această privință nici un oraș din România Mare nu i se poate asemena. Timișoara deci, luată în sine, are un caracter per eminentiam de oraș industrial, are o viață economică dezvoltată și superioară altor orașe. Acestui fapt important i se adaugă și aceea calitate a Timișoarei, că este așezată

într-un mediu în care e concentrat un număr remarcabil de exploatări și uzine, cari toate gravitează spre acest oraș și își varsă produsele în brațele acestuia.”

Mai mult decât înaintarea acestui memoriu cu rol decisiv, Vidrighin, în calitatea sa de primar, a atribuit pentru construcția școlii, din partea primăriei, un teren de 8,5 ha și suma de 3 milioane de lei. În 11 Noiembrie 1920, Regele Ferdinand semnează Decretul regal nr. 4822, privind înființarea Școlii Politehnice din Timișoara. Articolul 2 din acest decret prevede: „Se aprobă înființarea pe ziua de 15 Noiembrie 1920 a unei Școli Politehnice la Timișoara care va funcționa în conformitate cu dispozițiunile în vigoare. Un an mai târziu, o propoziție rostită de Ferdinand, cu ocazia vizitei de inaugurare a școlii și anume: „Nu zidurile fac o școală, ci spiritul care domnește într-însa”, i-a marcat pe cei prezenți, astfel încât această afirmație a fost transmisă ca un slogan al instituției până în zilele noastre. Prima expoziție filatelice din

România, după Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, a fost organizată la Timișoara, în zilele 23 și 24 mai 1920. Din catalogul expoziției reiese că aceasta a fost patronată de Stan Vidrighin, pe atunci primar al orașului Timișoara, și de Henrik Baader, senator și președinte al Camerei de Comerț și Industrie Timișoara.

Evenimentul s-a desfășurat în impunătoarea Sală a Burselor din Palatul Lloyd, în prezent Sala Mare a Senatului din cadrul clădirii rectoratului Universității Politehnice Timișoara. Au participat 32 de Expozanți din Timișoara și împrejurimi, care au prezentat selecții din colecțiile proprii. Expoziția comemora 80 de ani de la apariția primului timbru poștal din lume, așa-numitul One Penny Black, emis în Marea Britanie, dar și 70 de ani de când timbrul fusese folosit în Banat. Ziarul Temeswarer Zeitung consemna, la acea vreme:

„În vitrine lungi și mari au fost expuse nenumărate colecții precum și exemplare deosebite din colecții. Pe pereți erau tablouri mari cu cele mai interesante timbre, în așa fel realizate că erau foarte estetice. În colțurile sălii au fost expuse opere de artă, tablouri, vase, antichități.”

Cunoștințele lui Stan Vidrighin în domeniul alimentărilor cu apă și canalizărilor, precum și calitățile lui manageriale au fost folosite și la București, unde a plecat, în 1923, pentru a organiza și administra serviciile de apă din capitală. Ascensiunea profesională a lui Stan Vidrighin a continuat în capitală: în 1929, a fost numit director general al Poștelor și Telecomunicațiilor, și apoi al Regiei Autonome a Căilor Ferate Române. În 1934, a fost cooptat în consiliul de administrație al Societății Malaxa ca director, ocupând această funcție până în anul naționalizării fabricii.

Școala Politehnica-Timișoara - în perioada interbelică

DOMNUL DR.ING. ILIE VLAICU, ESTE NOUL PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI ROMÂNE A APEI

Aștia a ales, la începutul acestui an, prin votul majorității membrilor săi, noul președinte, în persoana domnului dr. ing. Ilie Vlaicu, directorul general al companiei de apă Aquatim S.A. din Timișoara. Numirea în această funcție este o recunoaștere și o apreciere a rezultatelor obținute de către domnul Ilie Vlaicu în ultimii opt ani, în calitate de prim-vicepreședinte al A.R.A., și a activității depuse la conducerea Aquatim timp de peste 21 de ani.

„A.R.A. este una dintre asociațiile importante și puternice din România, fiindcă îi are ca membri atât pe toți marii furnizori de apă potabilă din țara noastră, cât și pe principalii actori din industria apei.

„Sunt onorat că am fost ales în această funcție, care înseamnă și punerea în practică, în următorii ani, a pla-

nului de management și reformare a A.R.A. cu care mi-am susținut candidatura. Planul propus a cântărit în decizia colegilor mei din A.R.A., decizie care a mai fost influențată, cred, și de faptul că Aquatim este, de ani buni, în topul performanțelor financiare și tehnice al societăților de alimentare cu apă și canalizare din România. Industria apei este în plină expansiune, iar Asociația Română a Apei are un rol hotărâtor în acest context, pe care și-l va asuma și-l va juca”, a conchis domnul președinte Ilie Vlaicu.

Asociația Română a Apei reunește profesioniștii din domeniul apei, experți în cercetare, practică, reglementare, consultanță și producție, importatori de echipamente și tehnologii de profil, precum și 47 de operatori ai serviciului de alimentare cu apă și de canalizare din România.

ȘTIAȚI CĂ...

Cea mai adâncă scufundare în apa de mare a înregistrat 307,8 metri adâncime, în 2001, Insulele Filipine. Coborârea, grăbită de o sanie cu greutate, a durat peste 12 minute, iar urcarea, 9 ore și jumătate, pentru a permite decompresia organismului.

Cel care a inițiat primul „ziar” din lume a fost celebrul dictator roman Iulius Cezar, care, în anul 49 IH a dispus plasarea în fața Senatului a unor tăblițe de piatră conținând știrile zilnice? Aceste tăblițe erau numite Acta Diurna.

Chinezii sunt cei ce au inventat cerneala, cu 2500 ani IH? Ea era fabricată pe baza de funingine, lipici și diferite substanțe aromatice.

În apele Oceanului Pacific trăiește peștișorul Mixima care are 4 inimi, dispuse în organism cu funcții separate: una pentru partea superioară a corpului și celelalte pentru organele digestive, mușchi și coadă. Poate trăi mai multe luni fără hrană și se apără de dușmani, secretând substanțe „fumigene”, în care se ascunde.

ZIUA MONDIALĂ A APEI

CRINA CHIRILĂ

În fiecare an, în data de 22 martie se sărbătorește Ziua Mondială a Apei. O zi în care ar trebui să medităm puțin la importanța apei și să-i acordăm respectul cuvenit. Tema de anul acesta este „Valuing Water” (Să prețuim apa) și, da, este un subiect la care putem să ne gândim. Chiar prețuim apa la adevărata ei valoare? Fiecare dintre noi și populația la nivel mondial. Ei bine, avem o zi întregă în care să răspundem la această întrebare, și, de ce nu, ar putea rămâne un subiect deschis și după aceea. Aquatim se implică și în acest an, așa cum a făcut-o de fiecare dată, în acțiunile dedicate Zilei Mondiale a Apei.

Deși pandemia ne-a împiedicat să organizăm evenimentele așa cum o făceam anii trecuți, vom participa în calitate de parteneri la simpozionul online desfășurat

de Facultatea de Chimie Industrială și Ingineria Mediului, Departamentul de Chimie Aplicată și Inge-

ria Compușilor Anorganici și a Mediului din cadrul Universității Politehnice Timișoara. Manifestarea își propune să reunească sub apelul general „Apa prețuită în centrul vieții îmbunătățite” (ApaVie), în acord cu obiectivul principal al Zilei Mondiale a Apei din anul 2021 – Valuing Water, profesioniști din domeniul apei, cadre didactice universitare și din învățământul preuniversitar, oameni de cultură, studenți și elevi, pentru împărtășirea diferitelor abordări ale tematicilor simpozionului, respectiv știința și tehnica de a prețui apa și cultura și arta de a prețui apa - apa în artă și cultură.

La eveniment se încurajează participarea elevilor și studenților, alături de cadre didactice din mediul preuniversitar și universitar, iar lucrările elevilor și studenților vor fi jurizate pentru desemnarea celor mai bune prezentări.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI CRENGUȚA RADOSAV

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

În câțiva ani, generația de azi va schimba lumea

Marcel AVRAM - Primar al orașului Făget

Pal lunii martie plouă mocănește. E umed și rece când ajung în orașul cu castani seculari. Aici îl voi întâlni pe domnul profesor Marcel Avram, edilul orașului. Știți de ce îmi place să mă întâlnesc cu domnia sa? Pentru că dascălul și edilul desigur,

observă și interpretează lumea ca un om interesat exclusiv de om, oamenii nefiind altceva pentru el decât pluralul propriei individualități. Un om iubitor de parcurile răcoroase ale orașului pe care le gospodărește cu atâta grijă, de edificii ale artei, de instituții ale civilizației.

De ce, domnule primar, orice dialog cu dumneavoastră trebuie să înceapă cu o trimitere la catedră?

▶ Pentru că acolo este adevărata mea profesie și menirea mea.

În acest caz, acceptați o întrebare venită din partea elevilor dumneavoastră?

▶ Cu reală plăcere.

Atunci, vă rog să ascultați cum sună...

▶ Chiar sunt curios.

Domnule profesor, care a fost dascălul dumneavoastră pe care l-ați admirat cu dragoste?

▶ Ei, cu sinceritate răspund că am avut mai mulți profesori pe care i-am prețuit cu reală admirație și așa începe, în aducere aminte, chiar cu părinții mei. Amândoi au fost profesori de matematică...

Avea dreptate Vasile Todi când spunea că despre familia domnului Marcel Avram, putem vorbi ca despre o dinastie de matematicieni. Părinții v-au fost și profesori la catedră?

▶ Da, amândoi și vreau să te asigur, atât pe dumneata, cât și pe mai tinerii noștri cititori ai acestui dialog, că nu mi-a fost deloc ușor, să știu că nu este lucru ușor să ai părintele la catedră și tu să fii elev în bancă. Așteptările sunt fantastice din partea dascălului-părinte, ca să spun astfel. Pretențiile erau mult mai mari decât cele pentru alți elevi, rigurozitatea era mult mai accentuată, iar notele, deși poate părea greu de crezut, vorbesc de notele bune, le obțineam mult mai greu de la părinții mei decât de la alți profesori. Revenind la profesorii pe care i-am apreciat, să știți că eu port tuturor profesorilor amintiri frumoase și aprecieri egale. Nu am făcut niciodată, elev fiind, o catalogare, un clasament valoric al dascălilor mei, nici nu aș fi putut și nici nu aveam căderea. Cu unii dintre dâșii m-am reîntâlnit și în lumea politicii.

Primul învățător?

▶ Doamna învățătoare Lăzărescu.

Domnule primar, domnule profesor Marcel Avram, părinții se plâng de starea precară a învățământului românesc, cu precădere cel universitar. Cum comentați această situație?

▶ Domnișoară Roxana, să știți că lucrurile nu stau așa, dacă priviți aceste generații cu multă atenție, îmi veți da dreptate atunci când spun că eu am în aceste generații o mare încredere. Eu ca părinte, am o fetiță de aproape 18 ani și oricât de greu ne este să acceptăm, trebuie să recunoaștem că acești copii sunt cu mult deasupra noastră privindu-ne pe noi la vârsta lor. Au o cu totul altă mentalitate, iată de ce cred că această generație de tineri va fi generația care va schimba lumea. Am elevi, foști elevi care azi lucrează în domeniul extrem de importante cu reale performanțe și dacă mi-ați cere să numesc câteva domenii în care ei activează cu succes, pot să vă spun că ei se regăsesc în medicină, în învățământ, alții sunt străluciți ingineri la diverse companii naționale sau multinaționale.

Ce remarcați, în mod special la ei?

▶ În primul rând, așa cum spuneam, mentalitatea, modul serios, foarte serios de a își lua destinul și profesia în vedere. Te asigur, în câțiva ani, generația de azi va schimba lumea.

RESTITUIRI FĂGETENE

POVESTEA TEZAUURULUI DE LA FĂGET

Prof.dr. DUMITRU TOMONI

În seara zilei de 20 septembrie 1987, după o campanie arheologică lungă, conduceam o parte din colectivul de cercetare la gara din Făget. Pentru că eram obosit, dar și mulțumit de rezultatul cercetărilor, m-am oprit la grădina de vară a restaurantului „Padeșul” pentru a bea o bere. M-am așezat la o masă unde erau mai mulți colegi, dar și inginerul agronom Kerekes, care, puțin euforic, m-a întrebat câți bani s-au găsit în săpătură. Neacceptând ideea că nu s-au căutat tezaur, ci s-a făcut cercetarea științifică a unei fortificații militare ce aparține orizontului cronologic al feudalismului târziu, inginerul s-a dus acasă și în scurt timp a venit cu câteva monede găsite de el la începutul lunii septembrie. După ce am comandat un rând de bere pentru toți comensanii, mi-a arătat monedele, care, într-adevăr erau din sec. al XVI-lea, iar după un nou rând de bere mi-a spus și locul: vis-a-vis de satul Begheiu Mic, la aproximativ 100 de metri de drumul ce duce la Răchita.

Am avut o noapte albă, cu întrebări retorice, planuri și teama de a nu fi ridicol, dar luni dimineața, cu înțelegerea și curiozitatea primarului Ioan Oltean și a directorului Emil Avram, eram cu o clasă de elevi în locul indicat de inginer. Oficial, elevii căutau cartofii uitați de țărani ce cultivau acele loturi. După nici 10 minute, un elev a găsit prima monedă, un taler de argint din sec. al XVI-lea.

Atunci am inventat povestea unor lupte cu turcii și am promis câte un 10 la istorie pentru fiecare monedă găsită.

Din păcate, nu m-am ținut în totalitate de cuvânt pentru că unii elevi au găsit peste 15 monede. După încă o noapte nedormită, marți 22 septembrie eleva Vasiescu a găsit o monedă de aur de peste 3,5 g. Pentru a nu avea surprize neplăcute, vestea s-a răspândit rapid în Făget și în satele din jur, la sfârșitul zilei m-am dus la postul de miliție și am predat monedele găsite. În același timp, am anunțat Institutul de Arheologie, Muzeul Militar și Muzeul Banatului și în zilele următoare am săpat o casetă pentru a vedea dacă era vorba de un sit arheologic.

Tezaurul descoperit în perioada 22-30 septembrie 1987, la marginea de vest a Făgetului, la circa 500 m depărtare de bariera de cale ferată, era format din 708 piese întregi și fragmentare, toate

identificabile. Monedele erau răspândite pe o suprafață de aproximativ 20-30 m, în arătură, ajunse acolo după ce cu câțiva ani în urmă s-a săpat la marginea tarlalei, cu mijloace mecanizate, un șanț de irigații.

Piesecele cele mai vechi ale tezaurului sunt cele de 1/2 gros, Polonia, Cazimir al IV-lea, Jagello, 1447-1492 (HC,176), iar piesa cea mai recentă este cea de 1 taler, 1651, Tirol, Ferdinand al III-lea.

Tezaurul are următoarea componență: 1 buc. ducat, 1634, Zwolle, aur 916%, 3,52 g (Friedberg, 81); 17 buc. taleri emiși între 1579-1651; 371 buc. dinari Ungaria emiși între 1526-1639; 242 buc. monede Polonia emise între 1447-1615; 40 buc. groși Transilvania emiși între 1610-1625; 6 buc. groși (Danzig, Elbing, Prusia, Silezia), 1 buc. solidus Prusia și 1 buc. schilling Riga.

Tezaurul se află în expoziția de bază a Muzeului Național Militar „Regele Ferdinand I” din București și în depozitul Muzeului Național al Banatului, iar peste 60 de replici în expoziția muzeului din Făget.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Alături de echipa mea urmăresc îndeplinirea obiectivelor

Florin Fabius PERA - Primar al orașului Lipova

Stiind că la Lipova se derulează unul din cele mai complexe proiecte pe care primarul orașului Lipova, domnul Florin Fabius Pera alături de echipa sa, le are pe lista de viitoare realizări, am solicitat domnului primar, un interviu pe această temă.

Domnule primar, mulțumindu-vă pentru primire, aș dori să vă întreb, cu precădere pentru cititorii noștri din Lipova, despre unul din cele mai solicitante proiecte aflate pe masa dumneavoastră de lucru. Despre ce este vorba?

► Proiectul la care dumneata faci referire, se referă la o serie de măsuri care pun în prim-plan o dezvoltare a comunității locale și a imaginii orașului prin intermediul implicării unor noi activități și mijloace de comunicare, care să fie în directă concordanță cu nevoile, problemele și așteptările cetățenilor.

Domnule primar, ce vă propuneți mai exact?

► În primul rând, ne propunem să promovăm eficient orașul Lipova în mediul online, astfel încât cetățenii să fie informați în mod direct, concret, complet și în timp real despre toate particularitățile și acțiunile întreprinse în orașul lor. Domnișoară Roxana, ne dorim să asigurăm o legătură directă și calitativă cu cetățeanul, provenind din diverse medii de activitate, cetățeanul fiind „actorul” principal al comunității pe care administrația locală a orașului Lipova o reprezintă și în serviciul căruia urmărește să asigure toate condițiile necesare pentru un trai decent și sigur.

Se simte, domnule primar și necesitatea unor noi măsuri privind serviciile asigurate orașului?

► Da, este evidentă necesitatea implementării unor noi acțiuni, a unor măsuri, privind calitatea serviciilor asigurate și managementul la nivel de administrație publică locală, în orașul Lipova. Astfel că alinierea la standarde europene, trebuie să reprezinte, în contextul actual, principala necesitate la nivelul managementului oricărei instituții publice locale. Totodată este nevoie ca alinierea la cerințele beneficiarilor principali ai serviciilor asigurate de administrația publică locală, cetățenii, instituții subordonate sau colaboratoare, parteneri externi etc., să asigure serviciile necesare, la un nivel corespunzător de calitate, în condiții optime de

maximă eficiență și conforme unor standarde clar definite din punct de vedere economic și ca utilitate.

V-aș ruga, domnule primar, să-mi vorbiți și despre principalele obiective generale privind dezvoltarea comunității locale și legătura creată cu aceasta.

► Domnișoară, așa cum am mai spus, având la bază, pentru toate activitățile previzualizate și necesare de întreprins, principiul calității și eficienței, dar în special pentru a fi aproape de interlocutorii noștri, de cetățeni și în directă concordanță cu nevoile și problemele acestora și pentru a asigura satisfacerea cerințelor beneficiarilor serviciilor oferite de administrația publică locală, alături de echipa din subordine, urmăresc, cu precădere îndeplinirea următoarelor obiective:

- Asigurarea unor servicii publice de calitate în domeniul administrației publice locale, satisfacerea cerințelor și așteptărilor cetățenilor și asigurarea unei comunicări eficiente, prin care să se ofere cu promptitudine răspunsuri la solicitările comunității, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției și a celorlalte acte normative care reglementează activitatea administrației publice locale.

- Sprijin și interes constant dedicate dezvoltării economice prin promovarea și îmbunătățirea imaginii instituției, a parteneriatului public-privat și crearea unor noi facilități și oportunități care să atragă potențiali noi investitori autohtoni sau străini.

- Creșterea evidentă a standardului de viață și a bunăstării generale a cetățenilor, realizate prin: implementarea unor noi tehnici de comunicare moderne, creșterea accesibilității orașului, diversificarea, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, realizarea obiectivelor de investiții, creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene și guvernamentale, creșterea gradului de siguranță a cetățeanului, îmbunătățirea managementului situațiilor de urgență și protecției civile.

- Eficiență în utilizarea resurselor, scăderea costurilor prin utilizarea rațională a resurselor financiare, asigurarea veniturilor, având la bază taxele și impozitele locale și asigurarea pe termen lung a fondurilor pentru investiții, asigurarea legalității privind cheltuirea fondurilor publice și a celor obținute din alte surse: europene, guvernamentale nerambursabile.

- Adaptarea și dezvoltarea resurselor umane implicate, ca suport al dezvoltării și asigurării unei administrații publice eficiente și transparente, cu un management bazat pe un parteneriat real cu cetățenii, în conformitate cu cele mai înalte standarde de etică și integritate.

Domnule primar, de la ce convingere porniți?

► Pornesc de la convingerea că aportul fiecărui actor social implicat mai mult sau mai puțin în organizarea și desfășurarea activităților specifice administrației publice locale și a funcțiilor pe care aceasta trebuie să le îndeplinească în relația cu comunitatea locală și cetățeanul este unul notabil și determinant pentru dezvoltarea pe plan local.

Am înțeles convingerea, dar, dacă se poate aș dori să aflu și o dorință a edilului legată de același subiect.

► Dorința de a aduce mereu îmbunătățiri și adaptări conforme contextului contemporan, în ceea ce privește activitatea desfășurată de administrația publică locală la nivelul orașului Lipova. Îmi doresc ca propunerile mele aduse periodic, să ducă la susținerea și desfășurarea unei politici de calitate. Este nevoie să asigurăm resurse necesare, comunicarea, înțelegerea, analiza și aplicarea în mod conform și calitativ a acțiunilor de la toate nivelurile instituției, angrenarea și susținerea persoanelor responsabile, astfel încât toate acestea să contribuie la obținerea rezultatelor propuse.

Domnule primar, dacă v-aș întreba despre obiectivele principale ale proiectului propus, care ar fi acelea?

În mod cu totul aleatoriu, încep cu calitatea și cantitatea informațiilor oferite cetățenilor este nevoie să fie îmbunătățite și adaptate modalitățile de comunicare utilizate în procesul de comunicare cu partea externă instituției, cetățenii, astfel încât să existe o creștere vizibilă a calității relației dintre administrație și cetățeni, încrederea cetățenilor să crească, să simtă că există deschidere din partea autorității locale, că sunt ascultați și implicați în procesul de luare a deciziilor. Apoi, imaginea orașului Lipova care trebuie să fie mai vizibilă, să fie prezentă pretutindeni și ușor accesibilă, în mai multe medii online, atât pentru cetățenii săi, cât și pentru persoane din afara orașului, atât din țară, cât și din străinătate.

**DIALOG REALIZAT DE
ROXANA FURDEAN**

Eveniment

Expoziția de Artă Fotografică

Expoziția de artă fotografică „Lipova de astăzi”, pregătită de cei mai icuși fotografi ai orașului Lipova, a fost un eveniment care s-a bucurat de o apreciere reală a oaspeților ei. Această interesantă acțiune culturală cu fotografii pline de viață, de culoare și frumos, a avut în prim-plan, imaginea orașului Lipova din prezent.

Expoziția a fost găzduită în „Centrul Național de Informare și Promovare Turistică” al orașului Lipova, aflat în apropierea legendarului liceu „Sever Bocu”.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foiaia Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Înaintea de a pleca la întâlnirea programată cu interlocutorul meu din această pagină, Vasile Todî mi-a spus: „Gigi, aş vrea să ştii că omul pe care urmează să-l interviuezi, are mai multă şcoală decât parlamentarii înghesuşiţi pe zece bănci. Şi are şcoală făcută teininc şi la vreme. Mai mult decât atât, la o vârstă la care mulţi

nu-şi mai amintesc cum arată un manual, domnul Ioan Goia a urmat şi cursurile Facultăţii de Teologie din dorinţa de a afla răspunsuri exhaustive la întrebări pe care alţii nu ştiu nici să le formuleze. De aici, poate, şi înţelepciunea zâmbetului său smerit cu care răspunde răutăţilor lumeşti. Dragă Miroane, de la domnul Ioan Goia am înţeles eu că speranţa nu sălăşluieşte numai în raţiune, şi poate nu principalmente în ea. Zona ei predilectă de incubaţie şi de proliferare fiind inima. Succes!”

Domnule Ioan Goia, sunteţi directorul Societăţii Metropolitane de Transport Timișoara şi ştiu că lucraţi la o amplă strategie de dezvoltare a transportului metropolitan. Vă rog, pentru cititorii jurnalului interregional „Banatul”, să-mi spuneţi depre ce este vorba?

Ce presupune asta?

► Ce presupune lucrul acesta? Din partea

asociaţiei, noi trebuie să verificăm atât din perspectiva eficienţei, cât şi a rentabilităţii sociale traseele care sunt pe Timișoara şi în localităţile limitrofe, în zona metropolitană, iar de aici rezultă următorul lucru: nu mai putem să suprapunem reţele metropolitane cu cele urbane. Lucrăm la această arhitectură nouă ca să gândim un concept unitar din politică tarifară.

Solicitări sunt?

► Solicitări sunt de la mai multe primării pentru acest proiect. Deocamdată ne descurcăm bine cu operatorul public care asigură acest transport. Comunele doresc să vină înspre acest proiect de transport, iar noi dezvoltăm reţeaua în continuare, chiar dacă o comunitate nu vrea, noi trecem peste ea şi probabil se răzgândeşte pe parcurs, cum s-a mai întâmplat, şi intră astfel în reţea după aceea. Dezvoltăm pe fiecare direcţie principală de intrat în oraş această reţea cu traseele până la 30 - 60 de km.

Imi puteţi vorbi şi despre modul de finanţare?

► Este o finanţare mixtă. O parte de finanţare vine din vânzarea biletelor şi a abonamentelor de la populaţie şi o parte care asigură caracterul social al proiectului vine de la primăriile membre. În momentul în care nu găseşti un echilibru între cheltuiala bugetară şi călător, vorbesc şi de facilităţi şi gratuităţi, presiunea ar fi foarte mare ori pe o parte, ori pe alta, iar transportul nu poate fi organizat în condiţii optime. Dacă cheltuiala cade numai pe o parte, adică pe călători, înseamnă că e un serviciu comercial şi suportă totul călătorul prin bilet, dacă nu, atunci e numai pe parte bugetară, unde intră facilităţile şi gratuităţile, care sunt foarte mari în Timișoara. Ceea ce nu e în regulă.

Domnule director, ştiu că unii din cititorii noştri se vor întreba dacă astfel de servicii pot fi gratuite?

Nu e bine să laşi deoparte caracterul social

Ioan GOIA - Director al Societăţii Metropolitane de Transport Timișoara

► Un transport public nu poate funcţiona numai prin gratuităţi. În Timișoara acestea sunt în proporţie de 80 - 85% şi plăteşte bugetul local. Clujul este un exemplu de eficienţă. Acolo 80% plătesc călătorii şi numai 15% reprezintă facilităţile şi gratuităţile. Aşa ar fi normal cum este la Cluj. Atunci, ar avea eficienţă transportul. Pe de altă parte nu e bine să laşi deoparte nici caracterul social, fiindcă nu merge, nu ai cum să faci asta. Trebuie să mergi în zonele necoperite ale oraşului şi să le suportă tu ca primărie. Dacă nu poţi face asta, transportul se transformă în „de tip comercial”.

Domnule director, ce vă propuneţi, în viitorul apropiat, pentru binele călătorilor?

► Ne propunem o politică integrată tarifară, adică să trecem la un abonament general care să asigure transportul pe întreaga reţea metropolitană. Te-ai urcat în Şandra, treci prin Timișoara şi ajungi în Remetea fără probleme dacă ai acel abonament general. Poţi să foloseşti troleibuzele, autobuzele, tramvaiele sau vaporeşele, nu contează dacă ai abonamentul general. Abonamentul va rezolva această problemă a transportului.

Privitor la bilete, ce-mi puteţi spune?

► În ceea ce priveşte bilete de călătorie este o discuţie pe care o avem acum. Dacă vom merge pe zone tarifare sau nu între o localitate sau alta. Cu abonamentul circuli oriunde vrei în această reţea metropolitană de 18 primării. Cu biletul în schimb e altfel, fiindcă este singular. Va avea un preţ mai mare de 2,50 lei cât este acum. Avem o dezbatere pe care am promovat-o şi o facem acum pe acest subiect. Preţul va fi în funcţie de kilometru urmat. Pe partea de oraş se va discuta cu autorităţile locale.

- va urma -

CADOU ÎN VERSURI

Transformările din natură şi anotimpurile au inspirat întotdeauna poezii şi fiecare şi-a găsit un anotimp de care se simte mai legat. Primăvara are o energie aparte; după iarnă, care are farmecul ei, totul revine la viaţă, renaşte şi se revigorează, iar asta

este o sursă de inspiraţie şi pentru poeţi, spune scriitorul Horia Bădescu, poet, prozator şi eseist român, autor a peste 20 de volume de poezii, unul intitulat chiar „Anotimpurile”.

La început de primăvară, oferim tuturor doam-

nelor şi domnişoarelor din cadrul Societăţii Metropolitane de Transport Timișoara, precum şi tuturor cititorilor jurnalului interregional „Banatul”, o splendidă bujuterie lirică.

Ce frumoasă ești...

ADRIAN PĂUNESCU

Ce frumoasă ești în primăvară,
Cea mai minunată-ntre femei,
Iezii pasc năframa ta ușoară,
Tu, cu muguri, bluza și-o închei.

Ce frumoasă ești în prag de vară,
Când miroși a mere ce se coc,
Cerule în fînța ta coboară
Trupul meu din trupul tău ia foc.

Ce frumoasă ești în prag de toamnă,
Ca o zi egală între nopți,
Când iubirea noastră te condamnă
Să ai soarta strugurilor copti.

Ce frumoasă ești în prag de iarnă,
Ninge disperat asupra ta,
Cerule peste tine se răstoarnă,
Țurțurii în plete vor suna.

Sigilat de taine nepătrunse
Cerule bate drumul tău îngust,
Trupul tău de muguri și de frunze
De la cine să învăț să-l gust?

Focurile noastre se cunună,
Focurile noastre se-nțeleg,
Suntem baza lumii împreună
Suntem vara focului întreg.

Să înveți, iubito, să te bucuri
Că și-am dat din jertfă un destin,
Și că via asudând de struguri,
Va trăi definitiv în vin.

Hai să fim doi oameni de zăpadă
Ridicați de brațe de copii,
Care-n frig și ger mai știu să creadă
Că se pot iubi, se pot iubi.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Începând cu data de 02.12.2020, a fost introdus transportul metropolitan în comuna Variaș. Astfel, linia M52 va asigura traseul cursei Variaș-Timișoara, cu plecare de la ora 6:30 din Variaș și ora 16:50 din Timișoara. Există două curse ale căror stații sunt următoarele:

Cursa I

Stații dus: Banatim - Prefectură - Hector - C. Europei - R. Răduleț - Liege - Agronomiei - Variaș;
Stații întors: Variaș - Sânpetru Mic - Gelu - Băile Calacea - Agronomiei - P-ța Verde/Liege - Dacia Service - C. Europei - P-ța Mărăști - Bastion - Banatim.

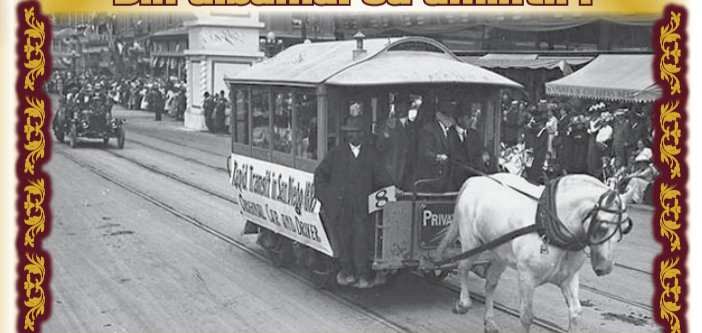
Cursa II

Stații dus: Banatim - Prefectura - Hector - C. Europei - R. Răduleț - Liege - Agronomiei - Băile Calacea - Gelu - Sânpetru Mic - Variaș;
Stații întors: Variaș - Gelu - Băile Calacea - Agronomiei - P-ța Verde/Liege - Dacia Service - C. Europei - P-ța Mărăști - Bastion - Banatim.

În ceea ce privește tarifele de călătorie, prețul biletului este de 2,5 lei; abonamentul pe o linie este de 66 lei, iar un abonament general costă 93 lei.

Biletele și cardurile se pot achiziționa de la chioșcurile STPT, dar se pot utiliza și următoarele modalități de plată în mijlocul de transport: plata cu card bancar sau prin SMS.

Din albumul cu amintiri

În urmă cu mai bine de 150 de ani, pentru prima dată în România un tramvai tras de cal, a circulat în Timișoara. Vagonul, fabricat din lemn și metal avea ferestre de sticlă și putea transporta până la 20 de persoane, oferind 12 locuri pe băncuțele de lemn și opt locuri în picioare.

Această pagină poate fi citită, pe telefon, cu ajutorul aplicației digitale „Banatul”

PAGINĂ REALIZATĂ DE GHEORGHE MIRON

Foaiia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Nu mi se pare firesc să încerci să practici o pasiune pe banii părinților

Cosmin CHIRA - Viceprimar al comunei Remetea Mare

Am pornit la drum cu gândul la primăvara ce va să vină cu soarele ei răsând deasupra pământului de dimineața și până seara, cu mugurii, ce se vor sparge peste noapte, amărui, cu iarba crescând lacomă și cărnosă. Grăbeam astfel spre primăria comunei la întâlnirea cu domnul viceprimar, care, punctual, mă și întâmpină la intrarea în sediul administrativ. A fost o întâlnire, un dialog pe care îl voi împărți în două părți, un dialog cu un tânăr de la care alți tineri pot învăța că dragostea pentru familie este motorul vieții. Cosmin Chira, un om bun, harnic, care a răzbătut în viață prin muncă, prin cinste și prin respect față de semenii săi, un om pe care merită să-l citiți.

Domnule viceprimar, precum se vede sunt punctuală.
▶ Bine ați venit!
Domnule viceprimar, Cosmin Chira sunteți un om tânăr!
▶ Nu chiar, am 33 de ani.
Tânăr:
▶ Ei, păi dacă eu sunt tânăr, ce să mai spună cei de 23, de...

Locuiți în comună?
▶ Locuiesc în satul în care m-am născut și în care am crescut, în lanova. Aici m-am căsătorit, am o fetiță... De patru ani, pe care o cheamă Nadia.
▶ Da, văd că știți bine.
Știți ce nu știu legat de Nadia?
▶ Vă ascult?
Dacă în alegerea prenumelui, ați fost influențat de cel al celebrei noastre gimnaste?
▶ Desigur, mereu mi-am spus că dacă voi avea o fetiță, îi voi alege acest prenume purtat cu aur de gimnasta noastră Nadia Comăneci. Asta cu atât mai mult cu cât și eu, în anii tinereții, am făcut sport.
Ce ramură sportivă ați îmbrățișat?
▶ Fotbal. Încă din copilărie și apoi, cum spuneam în tinerețe.
Iarăși, vorbiți de tinerețe ca despre ceva foarte îndepărtat.
▶ Domnișoară Roxana, în sport, mai ales în fotbal, dacă nu ajungi până la vârsta de 18 ani la acel nivel de performanță care să îți permită o independență financiară, de acolo mai departe lucrurile se complică. Și când spun asta, când vorbesc de independența financiară, materială, eu chiar știu ce spun, pentru că eu sunt orfan de tată de la vârsta

de patru ani, cu încă o soră și un frate și pentru noi toți, vreme lungă, până am crescut, singură mama a lucrat. Și, revenind la sport, nu mi se pare firesc să încerci să practici o pasiune pe banii părinților.

Dumneavoastră cum ați procedat?

▶ Atunci când am realizat că nu se poate trăi din practicarea activității sportive, m-am angajat pentru a avea asigurată ziua de mâine, cum se spune.

Ați abandonat sportul de performanță.

▶ Nu se poate domnișoară să faci ziua sport de performanță și să lucrezi în tură de noapte. Și eu, repet, știu ce înseamnă „tură de noapte” pentru că numai în tură de noapte am lucrat, într-o fabrică, pentru a putea merge dimineața la liceu și după-amiază la antrenamentele sportive. Ori la un asemenea efort se rezistă greu.

Ce vă amintiți din acei ani?

▶ Îmi amintesc, de exemplu, că eu plecam, vara, spre fabrică pe la 22:30, iar cei de vârsta mea, la ora aceea, plecau spre terasele orașului.

La ce vă gândeați atunci?

▶ Sincer?

Vă rog.

▶ Îmi spuneam privindu-i: „Doamne, ce bine e să ai tată și mamă!”

Rubrica Bisericii

AM AVUT O SINGURĂ RUGĂCIUNE CĂTRE DUMNEZEU

BARTOLOMEU ANANIA

Dragii mei, de-a lungul vieții mele am avut o singură rugăciune. Viața mea a fost, cel puțin în primele trei sferturi, foarte zburciunată și nu o dată, nu de două ori, nu de trei ori, m-am simțit în imediata vecinătate a morții, datorită suferințelor și primejdiilor prin care am trecut. Nu am chemat niciodată moartea, dar nici nu m-am temut de ea. Am avut o singură rugăciune către Dumnezeu:

„Doamne, dacă Tu crezi că mai poți face ceva cu mine și dacă Tu crezi că eu mai sunt de trebuință pentru Biserica mea, pentru neamul meu și pentru semenii mei, atunci Tu ai să mă salvezi, ai să mă lași în viață și nu mă vei lăsa să fiu ucis, nici de foame, nici de sete, nici de frig, nici de schingiuiți, nici de gloanțele oamenilor și nici de dinții lupilor. Dacă vei socoti că n-o să mai fiu bun de nimic și nu-ți mai trebuiești Ție, o să mă chemi la Tine și voi vedea ce vei face cu mine. Dar dacă Tu socotești că voi mai fi de folos, mă vei lăsa în viață, pentru că eu știu că religia creștină este eminentemente pragmatică”.

Rubrica Părinților

SUGESTII PENTRU LECTURĂ

Dragi părinți, pentru că atât televiziunea, cât și presa scrisă, preferă să promoveze fapte insipide, deseori jenante pentru inteligența umană, vă recomand, în această rubrică, să citiți cartea „Nu există copii răi”, semnată de Janet Lansbury, autoarea unuia dintre cele mai populare bloguri de educație parentală din SUA, discipol al specialistei în parenting Magda Gerber. Cartea pe care v-o recomand este o carte bazată nu numai pe studii și cercetări în domeniu, ci și pe experiența de douăzeci de ani a autoarei în lucrul cu copii mici și cu părinții acestora.

Copiii sunt persoane adevărate, chiar dacă sunt noi pe lume. Ei trebuie tratați mereu cu respect și înțelegere, ca orice altă ființă umană. Prin exemple practice și răspunsuri la scrisori ale părinților care cer sfaturi pentru a reacționa la situații concrete, autoarea cărții oferă un ghid practic de parenting care le va fi util părinților cu copii de toate vârstele.

Cartea aceasta ne ajută să înțelegem că atunci când un copil se poartă într-un fel nepotrivit sau enervant pentru noi (ni se împotrivesc, face crize de furie, plânge, se smiorcaie, ne sfidează sau lovește), el încearcă să ne comunice în singurul fel disponibil la această vârstă că are nevoie să îi oferim o limită, să-l oprim cu respect și blândete, să-l ghidăm și să-l îngrijim cu iubire, să-i transmitem mesajul: „nu te îngrijora, sunt aici pentru tine orice-ar fi și mă pot descurca în orice situație”. Toți copiii fac asta, e o etapă normală și sănătoasă în dezvoltarea lor.

Janet Lansbury ne arată într-un mod simplu, concis și extrem de util cum putem avea o relație armonioasă cu copiii noștri și ne oferă câteva soluții eficiente pentru a reacționa la comportamentele dificile.

NE-AM INTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

PENSIILE - ÎNTRE MINCIUNĂ ȘI ADEVĂR

Foarte mulți cititori ne-au întrebat: „Este adevărat că pensionarii au fost mințiți atunci când li s-a promis mărirea pensiilor?” Tot ce putem spune până în acest moment, este faptul că există o variantă la care se lucrează în acest moment, având în vedere precizările premierului, pentru că s-a spus foarte clar că există deja o cheltuială foarte mare cu privire la plata pensiilor, având în vedere majorarea de anul trecut. O majorare care trebuie suportată de la bugetul de stat și există deja o mare presiune pe buget.

Astfel că ne-am putea aștepta la această variantă, de înghețare a pensiilor, pentru că ea este în discuție. Au fost făcute mai multe propuneri, în acest sens, iar aceasta este una dintre ele, o altă variantă ar fi majorarea cu rata inflației, așadar o indexare. Iar o altă variantă este o indexare cu rata inflației și 50% din creșterea reală a salariului mediu brut.

Până în acest moment, caculele așa cum arată, prevăd faptul că în acest moment ar putea să fie suportată la bugetul de stat doar creșterea de anul trecut, prin urmare pensiile nu vor mai crește în acest an, cu toate acestea, reprezentanții coaliției dau asigurări că se va respecta calendarul de majorare a pensiilor, astfel încât până în 2024 să existe o creștere de 40%. Până în 2024, adică în apropierea viitoarelor alegeri.

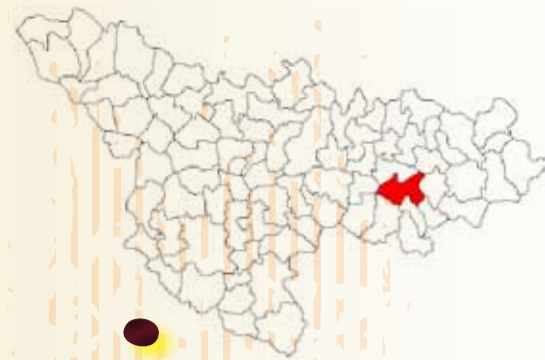
Din albumul cu poze rare

Tineri din zona comunei Remetea Mare, în 1918, îmbrăcați în port popular

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia F de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Domnul primar, din căte știu, iluminatul public, ridică unele probleme...

▶ Am pornit deja studiile necesare modernizării integrale a sistemului de iluminat public în Lugoj.

Cât vor dura aceste studii?

▶ Din păcate procedurile vor dura un an, urmând că primele investiții să fie făcute începând cu anul 2022. Îmi cer scuze lugojenilor care și-au rezolvat singuri unele probleme ale iluminatului public. Pe stradă „Poalele Viilor”, locuitorii și-au montat singuri lămpi led pe stâlpii de iluminat public. Am solicitat încă de anul trecut societății ELBA să repare sau să înlocuiască toate corpurile cu probleme, însă aceste lucrări încă nu s-au finalizat. La sfârșitul acestui an, contractul cu această societate va expira. Serviciul de iluminat public va rămâne în sarcina primăriei.

La fel veți proceda și cu rețeaua de apă?

▶ Din păcate, tot mai multe avarii apar la noi-

le rețele de apă, care nici măcar nu au fost date în funcțiune integral. Vom lua toate măsurile pentru a verifica detaliat aceste noi rețele care au fost extrem de costisitoare și de la care ne-am fi așteptat să fie realizate impecabil pentru a le putea folosi cât mai mult timp. În decembrie, o avarie a survenit la o conductă magistrală, care face parte, cel mai probabil, din „noua” rețea de apă a Lugojului. Cerem scuze cetățenilor pentru disconfortul creat.

Domnule primar Claudiu Buciu, veți putea da teren tinerilor unde să își construiască locuințe din Lugoj?

▶ Domnule Miron, Primăria Municipiului Lugoj îi atenționează pe tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani, care se încadrează în prevederile legale, că pot depune cereri pentru atribuirea unei suprafețe de teren în vederea construirii unei locuințe proprietate personală, conform Legii nr.15/2003 – republicată, cu modificările ulterioare, pentru cele 23 de terenuri disponibile în Municipiul Lugoj din care 14 în Cartierul Militari și 9 pe str. Herdeștiului.

Pentru buna informare a tinerilor, vă întreb: ce categorii de tineri pot depune cereri?

Cerem scuze cetățenilor pentru disconfortul creat

Claudiu BUCIU - Primar al orașului Lugoj

▶ Conform Regulamentului de atribuire, aprobat prin HCL nr.137/25.08.2021, pot depune cereri următoarele categorii de tineri:

- tinerii necăsătoriți care au vârsta cuprinsă între 18-35 de ani la data depunerii dosarului complet.

- tinerii căsătoriți care au vârsta cuprinsă între 18-35 de ani la data depunerii dosarului complet.

- tinerii care au domiciliul stabil în municipiul Lugoj de minim cinci ani și au cetățenia română.

- tinerii care nu dețin sau nu au deținut în proprietate o locuință sau un teren destinat construirii unei locuințe.

- tinerii ai căror părinți declară pe propria răspundere, că nu dețin sau că nu au deținut în proprietate în ultimii 10 ani un teren în suprafață mai mare de 500 mp în mediul urban și de 5000 mp în mediul rural, indiferent de localitatea în care este situat terenul.

Solicitantul să nu figureze cu datorii la bugetul local, indiferent de natura acestora.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru acest dialog.

▶ Cu plăcere.

LUGOJUL TINEREȚII MELE...

NICOLAE BREBAN

La recomandarea domnului primar Claudiu Buciu de a publica în pagina alocată orașului Lugoj însemnări ale unor scriitori născuți în Lugoj sau oaspeți ai orașului, am selectat pentru această ediție a Jurnalului Interregional „Banatul”, un fragment din amintirile lui Nicolae Breban.

„Lugojul, spune cunoscutul romancier, Lugojul tinereții mele mi-a mai dăruit ceva - un bun și colorat aer cosmopolit; era un orașel, capitală de județ, mândru de podul său de fier, vechi de un secol, ce se arcuiește și azi peste râul Timiș, de meseriașii avuți și orgolioși de corurile sale vestite, de celebrii luptători și campioni de lupte greco-romane, dar și de cei câțiva avocați, profesori și modești publiciști sau scriitori, însă aprigi susținători ai „unirii Naționale”; de armonia care domnea peste evreii, ungurii, nemții și românii care se salutau

cu râsete calde și vorbe de duh când se întâlneau duminicile pe Corso, după slujba creștinească din „catedralele” Ortodoxe sau Unite, în armonia vocilor celor două coruri vestite, „Vidul” la Ortodocși și „Lyra” la Uniți; la mesele restaurantului Dacia, apoi, unde „concerta” la vioară Boldu, un Laie Chioru local, care în fiecare an anima și nopțile încărcate de oaspeți ai încă tânărului preot-protopop Vasile Breban, iubitor de prieteni și de un bun vin de Târnave, la ziua sa, de Sfântul Vasile cel Mare, pe 1 Ianuarie; când primea, asistat de soția sa, Olga, dar și susținut de două harnice nemțoaice, cele două „soacre ale sale”, în aceeași zi, cam trei rânduri de invitați după marea slujbă din „catedrală” la care oficia chiar Vlădica Dr. Ioan Bălan condus la biserică în „Fordul de opt al Episcopiei de însuși sărbătoritul, care apoi, iute, se costuma și oficia, împreună cu prietenul său, „prota” Patriciu Tufes-

cu (tatăl frumoasei Monica!) slujindu-I, ambii, cu gravitate, ca diacon pe Serenismul ce, despovărat de odăjdii și de caduceul său, ne sosea apoi în casă însoțit de vicar și de câțiva respectabili canonici, ei înșiși doctori de Roma sau Strasbourg.

După amiaza, pe la orele 6:00, erau primiți unii notabili, prieteni și „obligații” din urbe, însă seara, după nouă, soseau abia „familiarii” și adevărații prieteni de pahar, ai serilor de la „cazină” sau ai nopților de rummy ale sărbătoritului, cu doamnelor, parfumate fin, frumos împoțonate și care urmau să ducă în spate o noapte întreagă de cântece, glume și istorii „din vechime”, snoave și versuri în „grai bănățenesc”, în sunetele viorii lui Boldu și ale secundanților săi, zâmbitori, ușor tucierii și neobosiți fideli, nu rareori duhovnici erotici ai petrecăreților.”

POȘTA REDACȚIEI

CITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Ion Țuțuraș din orașul Lugoj, ne cere informații privind pensia de urmaș și pensia minimă.

Domnule Țuțuraș, Legea 127/2019, noua lege a pensiilor, a adus mai multe modificări importante printre care și modul de calcul al unor pensii. De la 1 ianuarie 2021 există două feluri de pensii minime, cea clasică și pensia minimă de urmaș.

În ceea ce privește pensia minimă, acesta se va calcula în funcție de doi indicatori, respectiv salariul minim brut pe economie și stagiul de cotizare.

Astfel, pensia minimă garantată nu se va mai acorda în sumă fixă ci se va acorda în funcție de salariul minim brut. Articolul 91 al noii legi a pensiilor stabilește că pentru aceste pensii va exista un minimum, dar și un maximum. Respectiv, suma minimă va fi de 45% iar cea maximă de 75% din valoarea salariului minim brut în plată. Diferența de 30% dintre cele două este dată de diferența dintre stagiul minim și stagiul realizat de către solicitant.

De pildă, dat fiindcă salariul minim brut la ora actuală este de 2230 lei, valorile pensiilor minime va fi între 1004 lei și 1773 de lei.

Pensia minimă în cazul celor care primesc pensie de urmaș Articolul 92 din legea 127/2019, stabilește că valoarea pentru pensia minimă în cazul urmașilor este fixă. Astfel că indiferent de numărul urmașilor, dacă valoarea calculată a pensiei de urmaș este mai mică de 35% din salariul minim brut pe țară aflat în plată, pensia de urmaș va fi stabilită la 35% din salariul minim brut pe țară.

Cu alte cuvinte, pensia minimă în cazul celor care primesc pensie de urmaș va fi de $2230 \times 35 / 100 = 781$ lei. Însă, în acest caz, conform articolului 157 din legea 127/2019 se va păstra în plată pensia de 800 lei.

Din albumul cu poze frumoase

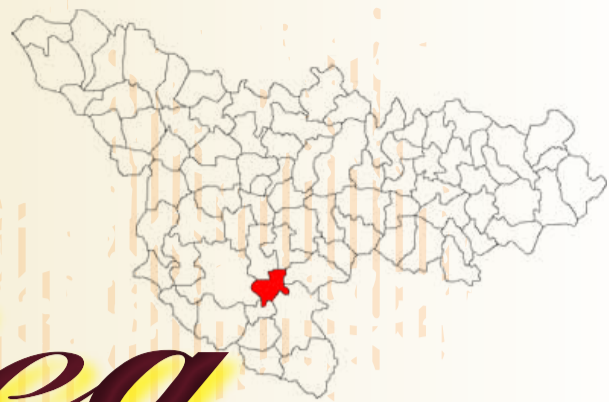
Lugojul mândru de podul său de fier, vechi de un secol, ce se arcuiește și azi peste râul Timiș.

Nicolae Breban

PAGINĂ REALIZATĂ DE GHEORGHE MIRON

Foaiia F de Voiteg

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Înaltpreasfințitul Părinte Ioan este omul predestinat pentru a scrie istorie!

Dragan GIORGIEV - Paroh al Bisericii din Voiteg

Ascult, pe drumul ce duce spre frumoasa comună Voiteg, la radioul mașinii, un vals din creația lui Johann Strauss, gândindu-mă că întreaga lume a formelor se uzează și se reinnoiește, numai muzica rămâne nemuritoare. În lumina ochilor ei limpezi, chipul morocănos al vieții nu se oglindește. Alaiul zilelor arzătoare, înghețate, pline de frământări, zile care nu durează niciodată și pe care neliniștea le gonește, fug departe de universul muzicii ca turma norilor. Numai muzica singură rămâne. Muzica are legile ei, fluxul și refluxul ei. Doar muzica are liniștea stelelor, care trasează pe câmpia spațiilor nocturne brazda ei luminoasă. Și astfel, ascultând muzica celestă, pe negândite parcă, am ajuns la întâlnirea cu inetrlocutorul meu.

Preaonorate Părinte înregistrez acest dialog cu masca pe față și vă întreb cum vedeți lumea la capătul acestei pandemii?

► Cele două cuvinte, capăt și pandemie, le doresc reformulate într-o simplitate, într-un viitor cât mai apropiat. Capătul acestei grele încercări, va aduce cu sine și câteva schimbări, cum ar fi: de mentalitate, de comportament, de socializare. Marea temere a mea este că oamenii se vor distanța unii față de ceilalți, comunicarea va slăbi în intensitate, și nu vom mai fi reali, ci virtuali.

Vom trăi panicați în anii ce vin?

► Pandemia a semănat panică, tristețe și durere între oameni, pe plan mondial. Din păcate, aceste lucruri se vor rostogoli în viața noastră, și ne vor influența într-un fel sau altul, dar vreau să cred că după această tensiune, oamenii se vor apropia și mai mult de Dumnezeu. Toți suntem răniți, dar tre-

buie să fim conștienți că vindecarea este la Hristos, în Sfântul Potir. Contează foarte mult, ca noi să rămânem uniți în credință și rugăciune. El este pentru noi Calea, Adevărul și Viața. Există deznădejde, temeri, reticențe, poziții oficiale și nu numai, gânduri și scenarii cu privire la capătul acestei pandemii, dar trebuie să ne punem toată nădejdea în cuvintele Mântuitorului Hristos care spune: „Ce este cu neputință la oameni este cu putință la Dumnezeu.” În aceste momente, toți suntem bolnavi, dar prin fapta și credința noastră, vrem ca Hristos să ne spună astfel: „Mergi în pace, credința ta te-a mântuit”.

Părinte, se răcește în aceste vremuri relația între părinți și copii?

► Relația dintre părinți și copii, consider că trebuie privită din mai multe puncte de vedere, ancorate în actualitate. Dacă punem pe tapet imaginea cu familia unită, acasă, avem efecte pozitive, care escaladează această relație prin dialog și mai multă comunicare. Implicarea părinților în viața copiilor trebuie să fie una asumată, dorită și împărtășită prin fapte. Cuvântul „răceală” îl suprapun cu distanțare, și nu cred că este un efect al pandemiei. Cine s-a dovedit părinte și copil înainte de această grea încercare, va rămâne și în continuare, și cred cu tărie că dragostea părinților se amplifică și nu scade, iar cea a copiilor de asemenea rămâne la fel. Ea nu se activează și se dezactivează sub nici o formă, ci dimpotrivă, ce este deja semănat pe ogor crește, și unde nu este semănat, nu va fi nimic.

Preaonorate Părinte, care considerați că este rolul pe care trebuie să îl aibă părinții în educația copilului?

► Această întrebare trebuie să aibă plecarea din sufletul părintelui, ca descoperind răspunsul, să se implice cu adevărat în educația lui. Familia, în orice societate, joacă rolul cel mai important în formarea și socializarea copilului. Părinții joacă cel mai impor-

tant rol în formarea copiilor, creșterea și dezvoltarea lor ca personalități. Din păcate, în ziua de azi, timpul este limitat și relativ, astfel că educația trebuie atent supravegheată și implementată. Copii sunt darul lui Dumnezeu pentru oameni, și noi ca părinți, avem datoria sfântă de a-i educa, de a-i forma pentru viitor și pentru Dumnezeu. De multe ori, există tendința de a se pasa „mingea” educației la alte instituții, care nu formează cei șapte ani de acasă, ci dimpotrivă, îi preiau.

Copilul ca oglindă a părintelui...

► Părinții definesc educația copilului prin exemplul pe care îl dau, prin comportamentul lor, prin tot ceea ce îi insuflă copilului. Da, se spune foarte frumos că oglinda părintelui este copilul, și într-adevăr se aplică această zicală.

În anul care a trecut, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, președintele de onoare al jurnalului interregional „Banatul”, a fost oaspetele comunei dumneavoastră. Ce a însemnat această vizită pentru locuitorii comunei?

► Ziua de 6 septembrie 2020, a fost ziua în care a fost așternută o pagină de istorie în cartea parohiei ortodoxe române Voiteg. Înaltpreasfințitul Părinte Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului, a poposit în mijlocul credincioșilor din Voiteg și în locașul sfânt, dăruind un buchet de binecuvântări arhieresti care s-au revărsat asupra tuturor locuitorilor comunei, cât și asupra lucrărilor săvârșite la Sfânta Biserică și la casa parohială. Momentul în sine, a fost unul de mare intensitate sufletească, plin de dragoste părintească și de bucurie. Acest eveniment a fost pus la loc de cinste în sufletul fiecăruia. Chiar dacă ziua aceea a fost sub semnul stării de alertă, credincioșii au venit și s-au împărtășit din blândețea și rugăciunile ierarhului nostru drag. Domnișoară Roxana, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan este omul predestinat pentru a scrie istorie!

DIN ANTOLOGIA CU POEZII FRUMOASE

Cântecul pândarului

MIRCEA DINESCU

Vino în rochia ta simplă de stambă
azi e duminică și sunt pândar
grâului galben și-nalt cât o lampă
și n-am cu mine o pușcă măcar.

Chițcăie-n goarne de mac șobolanii
fornăie caii în corturi de sac
azi e duminică și vin țigani
sunând cuțitele doar o să tac.

De-o săptămână cânt în neștire
iarba sub limbă mi-a încolțit

vino-mbrăcată cât mai subțire
și-mpodobită doar c-un cuțit.

Vino și vino cât nu mi-e sete
de un alt sânge decât al tău,
fluieră, clănțâne – capete bete
rotesc țigani, de câine rău.

Uite-i și parcă se sparg cocoșii
când joacă-n șatră puil de urs
vino-mbracată în haine roșii
să cred o clipă că-n răni mi-ai curs.

CINE IMITĂ PE CINE?

Noi cercetări au indicat că specia de vrăbii *Passer cinnamomeus* din China folosește frunze de pelin ca medicină preventivă, pentru a reduce numărul parazitilor și pentru a-și ajuta puii să crească sănătoși.

Concluzia că animalele ar putea să folosească plante medicinale nu este complet nouă, femelele gestante din societățile de elefanți din Kenya consumă o anumită frunză pentru a induce nașterea, în timp ce alte mamifere folosesc plante pentru a se trata, uneori chiar pentru a preveni boli sau pentru a se simți mai bine.

Totuși, este destul de uimitor faptul că o mică vrăbie ar putea ști că unele plante sunt mai importante decât altele și că pot proteja împotriva bolilor.

Vrăbiile, la fel ca oamenii, folosesc frunzele de pelin ca medicină preventivă pentru a-și proteja puii. Așadar, trebuie să ne întrebăm: „oare cine imită pe cine?”

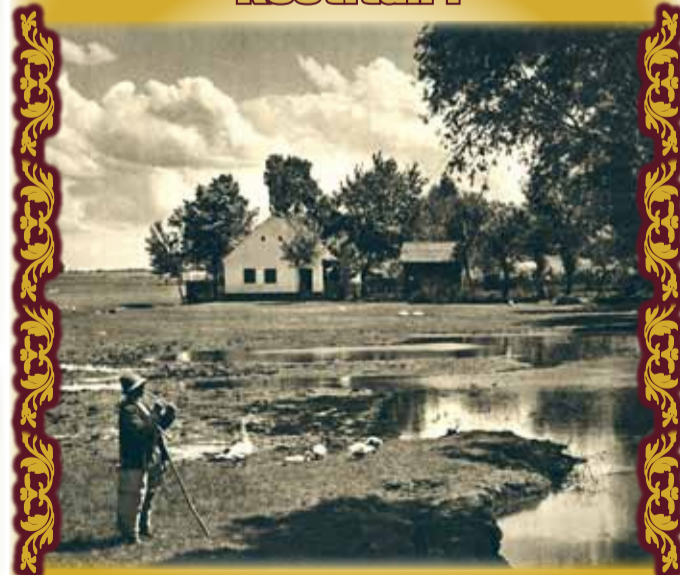
ESTE BINE SĂ ȘTIȚI...

În privința drepturilor bănești de care beneficiază părinții singuri, ordonanța de Urgență 147/2020 vine cu o serie de modificări, astfel, părinții singuri nu vor mai avea nevoie de declarația celuilalt părinte în cazul în care solicită angajatorului zile libere plătite pentru supravegherea copiilor de până în 12 ani în situațiile în care cursurile școlilor sau grădinițelor sunt suspendate sau limitate.

În prezent, părinții își pot lua zile libere plătite când cursurile fizice sunt suspendate doar în câteva situații, multe dintre realitățile actuale nemaiavănd acoperire în prevederile OUG 147, deși actul normativ a fost modificat de patru ori de la adoptarea sa de către Guvern.

Restituiri

Câți, oare, mai recunosc, în imaginea de mai sus, Voitegul de azi? Fotografia a fost realizată de fotograf Kurt Nielscher, în anul 1921. Ce repede trec ani!...

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Liebling

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Postul întreg, adevărat și desăvârșit este nu numai cel trupesc, ci și sufletesc

Ionuț MANIA

Îndreptându-mă spre comuna omenosului primar Ioan Munteanu, mă gândeam că de când coordonez jurnalul interregional „Banatul”, am avut parte de multe dialoguri, unele săcâitoare, altele inutile, dar și surprize de-a dreptul plăcute cum a fost convorbirea caligrafiată mai jos.

Ceea ce am remarcat la întâlnirea cu Părintele Ionuț Mania din această ediție a jurnalului, este conduita sa elegantă, vocea plăcută și elocința grațioasă cu care intonează rugăciunile. Sigur, mi-aș fi dorit să am mai mult timp, mai mult spațiu tipografic, pentru a putea vorbi și despre căderea liberă în miracol, într-un ocean de miracole ca apoi să aflu dacă evadarea din gravitația riguroasă a logici poate fi verosimilă. Dar, n-au intrat zilele în sac.

Preaonorate Părinte, care a fost conjunctura ce a determinat alegerea acestui binecuvântat drum?

► Domnișoară Roxana, calea aceasta pe care am ales-o, adică a preoției, pot spune cu mândrie și cu bucurie că încă din copilărie, din fragedă pruncie, am simțit această chemare spre slujirea lui Dumnezeu. Copil fiind, când mergeam la Sfânta Biserică duminică, simțeam un fior de fiecare dată, mai ales atunci când părintele nostru săvârșea cea mai importantă, cea mai divină slujbă, adică Sfânta Liturghie, atunci mă simțeam învăluit de emoție cu adevărat. Așa că, încetul cu încetul, am ajuns să intru și eu în rândul celor care cântau în strană la acea vreme, prin anii 1998.

Care e amintirea legată de Biserică, pe care mi-o puteți relata acum?

► Pe la acea vârstă de 9-10 ani, îmi aduc aminte cu drag că Părintele m-a învățat să cânt apostolul duminical, dar și alte cântări de la diferite slujbe bisericești. O mare bucurie am simțit atunci în suflet! Mai departe, vedeți dvs, aceste lucruri mi-au intrat în suflet, și de atunci nu am mai lipsit de la biserică niciodată, doar dacă eram nevoit, bineînțeles.

Școala ați urmat-o în satul natal?

► Da, am urmat clasele V-VIII la noi în comuna Ghizela, apoi m-am înscris la Liceul Pedagogic din Timișoara, la secția Teologie, unde am terminat cei 5 ani de liceu.

Se mai făceau cinci ani?

► Am fost în ultima generație care a mai făcut 5 ani de studiu. Terminând liceul, am continuat bineînțeles, Facultatea de Teologie din Timișoara încă 4 ani, după care, cu ajutorul lui Dumnezeu am fost hirotonit preot pe seama parohiei Cerna, unde am activat 4 ani, între anii 2012 și 2016, până la transferarea în această parohie din comuna Liebling.

Preabunule Părinte, se apropie Paștele, și în apropierea celei mai vechi și importante sărbători a creștinătății, vă întreb dacă sunt bune posturile aspre la începători, la mireni?

► Respectarea posturilor este o datorie a bunului credincios, care este cuprinsă în porunca a doua a Bisericii. Sfintele Soboare și rânduielile date de Sfinții Părinți pedepsesc cu asprime pe cei ce nu păzesc posturile.

Și de postit, este suficient să postim cu trupul?

► Dragă domnișoară, trebuie să postim nu numai cu trupul, ci și cu sufletul. Adică nu numai mâncând de post, ci și înfrânându-ne totodată de la patimi, păcate și ispite. Odată cu înfrânarea de la mâncărurile

de dulce, să ne silim a ne curăți nu numai trupul, ci și sufletul, petrecând în rugăciune și pocăință. Postul întreg, adevărat și desăvârșit este deci nu numai cel trupesc, ci și sufletesc: postul de bucate, împreună cu cel de fapte, postul de mâncare și totodată de purtări.

Așa ne îndeamnă Biserica?

► Așa ne îndeamnă Biserica, prin cântările ei din slujbele Postului celui Mare: „Să postim, post primit, bineplăcut Domnului; postul cel adevărat este înstrăinarea de răutăți, înfrânarea limbii, lepădarea mâinii, depărtarea de poftă, de clevetire, de minciună și de jurământul mincinos. Lipsirea acestora este postul cel adevărat și bine primit”. Iar Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Postiți? Aratați-mi-o prin fapte. Cum? De vedeți un sărac, aveți milă de el; un dușman, împăcați-vă cu el; un prieten înconjurat de un nume bun, nu-l invidiați; o femeie frumoasă, întoarceți capul. Nu numai gura și stomacul vostru să postească, ci și ochiul, și urechile, și picioarele, și mâinile voastre, și toate mădulele trupului vostru. Mâinile voastre să postească rămânând curate și de hrăpire și de lăcomie. Picioarele, nealergând la privescări urâte și în calea păcătoșilor. Ochii, neprivind cu ispitire frumusețile străine... Gura trebuie să postească de sudalme și de alte vorbiri rușinoase”.

Și astfel, putem spune că postul este bun și pentru suflet și pentru trup.

► Da, postul, fie el aspru sau ușor, este benefic atât pentru trup, cât și pentru suflet. Cine vrea cu adevărat să postească, să se îndulcească de harul lui Dumnezeu, trebuie neaparat să țină toate posturile, dar să fim atenți, deoarece acesta (postul) trebuie împletit cu rugăciunea și fapta bună, numai așa postul este împlinit.

POEZIE PENTRU DESCREȚIEREA FRUNȚII

Printre putini și peșchire

MARIUS MUNTEANU

Țiitoarea legendară
Ș-a topit fără de urmă

O pofti la el în stână
Printre putini și peșchire

După aia-om sta di veghi
Ca-n istorie srăbunii

Blestema că-i luase „dânsa”
Zăși noatini șă... măgarul.

Plânge-un pădurar în barbă
Că i s-a furat inelul
De-o ibovnică moldavă
Care-i mătura castelul

Prin brădetul ars de viscol
La un baci cu-o biată turmă.

- Țâni tu, voivudeasă
Cașul ista cât obșina
Săz' cuminti pi dulamă
Șă să-mparț' cu mini șina.

Să nu pască birbicuță
Dân hrisoave cornu' lunii

Mâinezi, pe la mulsoare,
Baciul scăpărând amnarul

Rubrica școlii

Elevii NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Eleva Maria Cosma din comuna Liebling, ne întreabă dacă este corectă expresia „în principal”?

Dragă Maria, în limbajul actual, expresia în principal a devenit un clișeu lingvistic, fiind folosită frecvent în mass-media, dar și în comunicarea orală curentă. Iată câteva exemple luate la întâmplare de pe internet: „Românii se gândesc în principal la CEDO”, „adaptarea stilului de viață la ritmul naturii... și aici mă gândesc în principal la...”, „creșterea se datorează în principal piețelor din Europa”, „anemia se datorează în principal...”, etc.

Echivalentă, ca sens, cu „în primul rând”, „mai ales”, expresia „în principal” este incorectă, deoarece principal, în mod obișnuit, este adjectiv, iar, în limba română, combinația prepoziție + adjectiv (fără substantiv) nu este admisă.

Așadar, utilizarea construcției în principal, cu valoare adverbială, ca în exemplele menționate la începutul articolului, nu numai că este deranjantă prin frecvență, dar este și greșită. Se poate spune corect, păstrând sensul enunțurilor: „Românii se gândesc în primul rând la...”, „Mă gândesc mai ales la...”, „Creșterea se datorează înainte de toate piețelor din Europa” etc.

NE-AM INTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

Persoanele fizice autorizate (PFA) și cei care obțin venituri anuale din chirii, activități sportive, din profesii liberale sau dividende sub valoarea a 12 salarii minime brute pe țară, respectiv 27.600 lei, nu sunt obligați să plătească contribuția la asigurările sociale (CAS) sau contribuția pentru asigurările sociale de sănătate (CASS), însă pot face acest lucru, dacă își doresc, prin depunerea declarației unice la Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), până în data de 25 mai. Dacă depășesc acest plafon, de 27.600 lei, PFA-urile și cei care obțin venituri din activități independente datorează automat la Fisc CAS și CASS pentru veniturile pe care le-au avut.

Din albumul cu poze rare

Privind, în fotografia de mai sus, și frumusețea portului popular din zona Lieblingului, pare că o auzi pe fata tânără, întrebând-o pe fata bătrână:

- Unge-s zmaonil dă fișiori
Ce fluorau sara pe uliță?
Iar cea trecută răspunzându-i:
- Pă la sace-s numa moș;
Prea puțini d-ai laț în space,
Buni dă lucru, sâmătoș...

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia F de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„EI NU ȘTIU CÂT DE GREU SE FAC BANII LA ȚARĂ...”

DELIA MICURESCU, MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA

În drumul meu spre „Țara bătanilor”, mă gândesc, obsesiv, la cuvântul miracol ca la ceva extrem de simplu, și în același timp ceva inaccesibil. În viața curentă se produc nenumărate miracole, pe care nu le percepem ca atare. Un astfel de miracol, îl reprezintă și întâlnirea mea cu lumea bătanilor caligrafată cu atâta har de scriitoarea Delia Micurescu. În lumea ei, în care vă poftesc să mă însoțiți, veți vedea că există fericire pe pământ. Veți înțelege mai bine sintagma despre paharul pe jumătate gol și pe jumătate plin și vă veți bucura să descoperiți cât de importante sunt simțurile – respectiv văzul și mirosul – când treci printr-un lan de flori de câmp, lanul acela fiind însăși lumea sa. O lume în care dânsa își explorează imaginația, inventivitatea creatoare pentru a stoarce vieții, povestite, seva ei dulce, și a o bea împreună cu noi cei care, citind-o, o însoțim în lumea mirifică a bătanilor, în lumea de basm a lui „Bade Ioane”...

„Ion se zvârcolea în așternut. Deschise ochii iepurește. Zorile abia răzbeau prin ferestrele odăii. Acuși răsare soarele. Sări ca ars. Maxim îi spuse de cu seară

că vor pleca la coasă în Aluniș. Trase pe el niscaiva țoale de lucru și altele, mai bune, le așeză cu grijă într-o plasă. Ieși afară. Iși învioră obraji în apa rece din pârâu. Caii erau prinși la cocie. Coasele în șirege. Ana aduse coșara cu de-ale gurii și un cârceag cu apă rece ca gheața.

Aveau să tragă de coasă, nu glumă. Până la ceasurile opt ale dimineții, trebuia să isprăvească două lanțe de lucernă. Și Ion să-ajungă la primărie. Că serviciu-i serviciu. Nu putea nici măcar să întârzie, încalte să lipsească. Și una peste alta, avea și o inspecție de la finanțe. Chiar sâmbătă se anunțase. Când era mai multă treabă și în gospodărie. Să-l ajute pe tăicuțul la coasă. Că oile trebuie să mănânce. Și caii. Și vacile. Atâtea capete nu pot fi ținute numai cu mână de fân peste iarnă. Să pregătească după-amiază brânza în puțini. Că plecau cu noaptea-n cap la Hunedoara. Mai întotdeauna împreună cu Traian Covaciu. Acolo, în piață, brânza trecea bine. Siderurgiștii se aflau tocmai în ziua de chenzină. Clasa muncitoare avea o droaie de guri de săturat. Cumpăra de pe piață bucatele aduse de la țară, că erau sănătoase și gust. Iar prin alimentări bătea vântul. Numai salam cu soia. Tacâmuri de pui. Nici vorbă de carne, unt ori smântână. Numai la sărbătorile naționale. Și atunci la porție sau pe sub mână.

După ce-o târgui cu brânză, tare ar fi vrut se-ntoarcă prin Timișoara. Din două motive. Cel mai prețios ar fi

să vadă dacă s-au comunicat rezultatele examenului de admitere la Facultatea de Zootehnie unde și încercase și el norocul. Și altul, o expoziție de utilaje agricole.

Cam multe de răzbit la un sfârșit de săptămână. Când mai toți se gândeau cum să-și planifice mai bine odihna. Acum plănuia cum să o apere pe Marea Cadariu de cei de la finanțe. Veneau să-i dea o amendă pentru munca prestată la negru și să-i stabilească impozitul pe profit. Pentru că o părăseră niște vecini că mai cosea și ea câte o sumnă, o cătrânță. Și astea nu le făcea pe bani. Numai pe câte un car cu lemne. Pe-o zi de sapă. Un fel de troc. Că o duce greu. Avea fată de ținut la școli. Pe Doina. Ageră la minte și ambițioasă foc. Păcat să nu-i clădească un viitor. Acum, Marea era yăduvă. Îi murise bărbatul.

Aștia de la finanțe, habar n-au ce necazuri are omul la țară. Vin. Constată. Pedepsesc. Și se duc. Și-i lasă pe bieții oameni arși la suflet și la buzunar. Ei nu știu cât de greu se fac banii la țară. Cum e să trăiești fără salariu. Cu câțiva lei câștigați cu laptele tras de la gura copiilor și dus la lăptărie. Ori când mai vinde câte o spene de grâu vreun metăr de cucuruz.

Ion se frământa. Iși storcea mintă să găsească argumente în favoarea sa și a bieteii femei.

Așa se gândea Ion, venind de la coasă pe uliță ulița ce se slobozea către primărie.

- va urma -

POEZIA DE ȚINUT MÎNTE!

Dacă

RUDYARD KIPLING

Dacă-ți rămâne mintea, când cei din jur și-o pierd și fiindcă o ai, te-apasă sub vorbe care dor; dacă mai crezi în tine când alții nu mai cred și-i ierți și nu te superi de îndoiala lor.

Dacă de așteptare, nu obosești nicicând, nici de minciuna goală nu-ți clatini gândul drept; dacă, izbit de ură, nu te răzbuni urând, și totuși nu-ți pui mască de sfând sau de-nțelept.

Dacă visezi, dar visul stăpân de nu ți-l faci, sau gândul, deși judeci, nu-ți este unic țel;

dacă-ncercând triumful sau prăbușirea - taci și poți, prin amândouă trecând, să fii la fel.

Dacă înduri să afli cinstitul tău cuvânt, răstălmăcit, naivii să-l ducă în ispită; sau truda vieții tale, însulberată-n vânt, de poate iar s-o-nalțe unealta-ți prea tocită.

Dacă poți strânge toate câștigurile tale, ca să le joci pe-o carte și să le pierzi așa; și iarăși, de la capăt, să-ncepi aceeași cale, fără să spui o vorbă de neizbânda ta.

Dacă poți gândul, nervii și inima, să-i pui să te slujească încă peste puterea lor deși în trupul firav o altă forță nu-i afară de voința ce le impune - spor!

Dacă te vrea mulțimea deși n-ai lingușit, sau lângă rege umbli ca lâng-un oarecare; dacă de răi sau prieteni nu poți să fii rănit, dacă nu numai unul, ci toți îți dau crezare.

Dacă ajungi să umpli minutul trecător cu șazece de clipe de veșnicii, mereu; vei fi pe-ntreg pământul deplin stăpânitor și, mai presus de toate, un OM - copilul meu!

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Doamna Emilia Onescu din satul Țela comuna Bata, ne solicită noi informații privind cumpărarea vechimii de muncă.

Doamnă Emilia, într-un comunicat postat recent pe site-ul oficial al instituției, Casa Națională de Pensii Publice informa că, în cazul asiguraților care au încheiat contracte de asigurare socială conform Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale o constituie venitul lunar asigurat înscris în contractul de asigurare socială, dar nu mai puțin decât valoarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată.

Ceea ce înseamnă că vechimea în muncă se scumpește. Concret: în 2020, când valoarea salariului minim brut pe țară garantat în plată utilizat la calculul contribuției de asigurări sociale datorate a fost de 2.230 lei, suma minimă lunară de plată a fost de 558 lei și va rămâne neschimbată pentru contractele deja încheiate cu casele de pensii pentru recuperarea unor ani de muncă pierduți.

Ținând cont că din 13 ianuarie salariul minim brut pe țară a crescut la 2.300 de lei, rezultă o sumă minimă lunară de plată de 575 de lei, respectiv 6.900 lei pentru cumpărarea unui singur an de vechime și 41.400 de lei pentru 6 ani, perioadă maximă permisă de legislație.

Suma este considerabil mai mare decât cea percepută anul trecut pentru cumpărarea a 6 ani de vechime în muncă, diferența fiind de 1.224 lei.

ESTE BINE SĂ ȘTIȚI...

AURUL VA MURI !

Miliardarul American Mark Cuban, proprietarul clubului de baschet NBA Dallas Mavericks, consideră că aurul va fi un activ mort.

Cuban amintește, printre altele, că metalul galben reprezintă mai ales un refugiu, la care s-a apelat des în ultimii ani pe fondul crizelor de tot felul care s-au succedat. Dar este un mijloc de protecție bazat pe tehnologii. Iar cel care a știut să folosească într-un mod cât mai eficient noile tehnologii de producție a obținut și cele mai mari premii.

Potrivit aprecierilor sale, multe dintre calitățile aurului ca activ de refugiu au fost preluate astăzi de criptomonede. Iar din această perspectivă, aurul a devenit un activ mort.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Biled

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„VĂ RUGĂM SĂ NU MAI CONSTRUIȚI ALTE RAMPE CLANDESTINE DE GUNOI!”

Ovidiu OPRÎȘA, PRIMAR AL COMUNEI BILED

Domnul Ovidiu Ioan Oprîșa, primarul comunei Biled din județul Timiș, a ținut mult să transmită un mesaj foarte important pentru cetățenii localității cu privire la rampele clandestine de gunoi pe care anumite persoane certate cu legea și cu bunul simț le-au format de-a lungul timpului, abandonând deșeurile pe câmpurile din

jurul comunei. Ovidiu Oprîșa atenționează că primăria a ecologizat terenul, dar pe viitor oamenii trebuie să fie responsabili și să nu mai arunce mizeriile pe câmp, ci să respecte normele de protecție a mediului. Iată mesajul întreg al primarului Ovidiu Ioan Oprîșa:

„Stimați bilezeni, pentru că mi-am dorit să fiți parte activă în dezvoltarea comunei noastre, pentru a reșeza localitatea noastră în rândul comunităților de succes din județ și din țară, mă îndrept către dumneavoastră

și vă rog să fiți parteneri reali în acest sens. Fiecare dintre noi ne dorim un mediu curat în care să trăim, să ne educăm copiii pentru a crește frumos și armonios. Acest lucru nu se poate realiza doar dacă împreună găsim soluții și respectăm reguli. Așadar, vă aducem la cunoștință faptul că Primăria Comunei Biled, a ecologizat o parte din rampele clandestine de gunoi din jurul comunei. Cu pași mărunți, dar siguri, vom reuși să redăm oamenilor un mediu sigur. Cum? Doar împreună! Când am spus că îmi doresc să fiți parteneri reali în demersul nostru, m-am referit la faptul că trebuie să respectăm toți niște reguli!

Așadar, stimați bilezeni, vă rog nu mai aruncați resturi de orice natură pe terenurile din jurul comunei noastre, vă rugăm să nu mai construiți alte rampe clandestine de gunoi în locul celor pe care le-am ecologizat! Respectați regulile și vom câștiga acest „joc” împreună! Vă rog să fiți parte activă în demersul nostru și să nu lăsați pe nimeni să încalce regulile. Toate acestea sunt pentru noi toți, copii, părinți, bunici, străbunici...! „Omul poate stăpâni natura atâta timp cât ține seama de legile ei”.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

SPRIJIN PENTRU ȘCOALA GIMNAZIALĂ DIN BILED

Noul primar liberal, Ovidiu Ioan Oprîșa, vrea să pună un accent foarte mare și pe dezvoltarea școlii din Biled. De aceea împreună cu prof. Veszele Gianina, directoarea Școlii gimnaziale din localitate, va încerca să ofere un sprijin concret și stabil pentru ca profesorii să poată desfășura o activitate fructuoasă, iar elevii să aibă condiții optime de educație, pentru ca elevul să poată deveni o personalitate dezvoltată armonios, spiritual și fizic. Primarul Ovidiu Oprîșa a explicat:

„Un mare învățat spunea despre școală că, aceasta nu poate avea decât două scopuri. Primul scop este acela de a oferi copilului cunoștințele generale de care, bineînțeles, acesta va avea nevoie să se servească, iar celălalt e să pregătească copilul de azi pentru omul de mâine, aceasta din urmă reprezentând educația. Alături de doamna director prof. Veszele Gianina, îmi doresc ca în școala din localitatea noastră să fie ateliere pline de activitate, să urmărească tot timpul ca tânărul să părăsească băncile ei nu doar ca specialist, ci ca o personalitate armonioasă. O școală bună te învață să studiezi cu răbdare, să-ți însușești cunoștințe și deprinderi și să colaborezi cu alții.

Dragi bilezeni, stimată doamnă director, vă asigur că Primăria Comunei Biled, va sprijini și va susține o educație de calitate și va avea în vedere ca aceasta să prospere, pentru că acolo unde școlile prosperă totul va prospera. Vă asigurăm de deosebita noastră considerație!”

PRIMĂRIA BILED A DISTRIBUIT A III-A TRANȘĂ DE PACHETE CU PRODUSE DE IGIENĂ

În curtea Căminului Cultural, Primăria Comunei Biled a distribuit a III-a tranșă de pachete cu produse de igienă, prevăzute în cadrul Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD) 2019 – 2021.

Categoriile de persoane care au primit pachetele sunt:

1. familiile și persoanele singure cărora le este stabilit, prin dispoziție scrisă a primarului, dreptul la un venit minim garantat acordat în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare.

2. Familiile beneficiare de alocație pentru susținerea familiei acordată în baza Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

3. Persoanele cu handicap grav, dovedit cu certificat de încadrare în grad de handicap. Conținutul unui pachet cu produse de igienă este următorul: periută de dinți 5 bucăți, pastă de dinți 300 ml, săpun lichid 500 ml, șampon copii 800 ml, șampon adulți 500 ml, detergent de rufe 2700 grame.

La următoarea tranșă de produse, beneficiarii vor fi persoanele cu handicap accentuat.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ

ȘEDINȚA ORDINARĂ A CONSILIULUI LOCAL BILED

Miercuri, 24 februarie 2021, a avut loc ședința ordinară a Consiliului Local Biled pe luna februarie. Pe ordinea de zi s-au aflat următoarele puncte:

1. Aprobarea Procesului verbal al ședinței ordinare din luna ianuarie 2021.

2. PH nr. 20 privind stabilirea și sancționarea faptelor ce constituie contravenții cu privire la gospodărirea, întreținerea și curățenia comunei Biled.

3. PH nr. 21 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al Primarului comunei Biled – ROF.

4. PH nr. 22 privind aprobarea Regulamentului propriu privind măsurile me-

todologice, organizatorice, termenele și circulația proiectelor de hotărâri care se înaintează Consiliului Local Biled spre adoptare.

5. PH nr. 23 privind aprobarea Regulamentului propriu cuprinzând măsurile metodologice, organizatorice, termenele și circulația proiectelor de dispoziții, precum și a dispozițiilor emise de primarul comunei Biled.

6. PH nr. 24 privind acordarea numărului de casă pentru imobilul înscris în CF 400435 Biled, nr. cadastral 400435-C4, construcție - depozit de materiale, proprietatea lui Ooninx Adrianus Wilhelmus Marinus Maria.

7. PH nr. 25 privind aprobarea demarării acțiunilor necesare concesionării prin licitație publică a terenului HS 88 și clădirea fostului Autoservice.

8. PH nr. 26 privind aprobarea demarării acțiunilor necesare vânzării prin licitație publică a imobilului (construcții) din Biled cu nr. 97, proprietate privată a comunei Biled.

9. PH aprobare dosare și atribuirea locurilor de casă tinerilor în baza legii 15/2003.

10. PH nr. 27 privind preluarea contractului de închiriere pentru locuința din Biled nr. 459 din fondul locativ al Primăriei Comunei Biled de către domnul Nitules-

cu Bogdan-Mihai.

11. PH nr. 28 privind renunțarea la proiectul „Amenajare trotuar în localitatea Biled, județ Timiș” prin Gal Triplex Cofinum.

12. Diverse: Cerere prelungire ctr .Pocăraia, Adresă Colectiv Părinți ai Liceului tehnologic din Biled, Referat compartiment social – scutire plată gradiniță, Referat compartiment cultural - utilizare sumă din sponsorizare. Toate punctele de pe ordinea de zi au fost adoptate, cu excepția punctului 7. PH 24 care a fost împărțit în 2 proiecte separate, HS88 (aprobat) respectiv Autoservice (amânat pentru o ședință ulterioară).

PAGINĂ REALIZATĂ DE GHEORGHE MIRON

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

UN MĂRȚIȘOR - SIMBOL AL UNOR VREMURI MAI BUNE...

PETRU ROMAN, PRIMARUL ORAȘULUI DETA

Cu ocazia sosirii primăverii, urez tuturor oamenilor din Deta și Opațița multă sănătate, că-i mai bună decât toate, liniște sufletească și noroc. Să vă bucurați de soare, de flori, de frumoasele zile călduroase și să primiți un mărțișor imaginar, pe care îl trimit de la distanță ca simbol al unor vremuri mai bune, ca speranță a unui viitor luminos și plin de dorințe îndeplinite. Așa să ne ajute Dumnezeu!

RUBRICA SPORTIVĂ

Locul IV și Artucov Silvana cu Locul IX la copii născuți până în 2010.

Iar de curând, copiii conduși de același domnul profesor au participat și la Concursul Regional de Atletism organizat de Asociația de Atletism Timiș împreună cu alți 250 de copii născuți între 2008 și 2015. S-au remarcat, din partea ASO Deta, 10

Secția de atletism a clubului ASO Deta a participat la faza județeană de cros organizată de Federația Română de Atletism în Lugoj, fiind coordonați de domnul profesor Iovan Eugen. S-au remarcat Năsuși Victor (la copii născuți în 2011) cu Locul III; Zamfor Ionuț (la copii născuți în 2010) cu

copii: Vasile Paula, născută în 2009, care a alergat 800 de metri, Artucov Silvana, născută în 2010, care a alergat 600 de metri, Dârjan Bianca, născută în 2012, care a alergat 50 de metri, alături de Dârjan Patrik (născut în 2015), Pascu David (născut în 2012) și Pascu Darius (născut în 2014). Gorgan Andrei (născut în 2010) a participat la proba de aruncare cu greutatea (2 kg) și a obținut Locul III. Zamfor Ionuț (născut în 2010) a alergat la proba de

600 m, Zamfor Sorin (născut în 2011) care a alergat și el la proba de 600 de metri și Năsuși Victor (născut în 2011) a alergat la proba de 600 m. Locul III a fost obținut de această dată de Zamfor Sorin la 600 de metri. Marea surpriză a competiției a fost atletul Pascu Darius care a obținut Locul I la alergare (50 m).

SĂ NE EXPRIMĂM CORECT!

Am întâlnit de multe ori în exprimarea orală a copiilor, dar și a adulților o repetiție supărătoare de tipul „Copilul, tot copil”, „Ce s-a petrecut, s-a petrecut” sau „De mâncat, mănâncă”. Ea se numește tautologie și presupune repetarea unui cuvânt sau a unui grup de cuvinte cu funcții gramaticale diferite și cu intonații diferite. Chiar dacă o folosesc unii dintre cei mai celebri scriitori ai noștri („Capra tot capră, se zmucea în toate părțile”, spune Ion Creangă în vestitele Amintiri din Copilărie) sau se întâlnește în proverbe („Frate, frate, dar brânza e pe bani”, respectiv „Munca face omul om și altoiul pomul pom”), ea este considerată inestetică și se recomandă să o evităm în vorbire.

UN STROP DE LITERATURĂ...

„Viața e frumoasă dacă știi să o trăiești curat și cu multă profunzime umană. Anii vieții sunt minunați, ei se scurg repede ca nisipul într-o clepsidră, dar trebuie să-i împlinim îmbogățindu-ne spiritual. La fel și anotimpurile. Toate sunt încântătoare, asemenea unor fete-surori, superbe, dar diferite. Se completează una pe alta prin virtuțile divine cu care-s hărăzite. Iar măreția acestora este dată de intensitatea trăirii. Toate au farmecul lor, toate au ceva special, dar acest ceva trebuie descoperit. [...] A rămas însă haina primăverii, o podoabă de un verde pur și sănătos, iar rândunica cea voioasă și-a clădit cuibul și a zămislit pușorii, berzele din vârful stâlpilor de beton își etalează cu făloșie odraslele înaripate, și au rămas, mai ales, răsuflul cald al primăverii, mirosul plăcut de iarbă fragedă și soarele primăvărativ întinerit care încălzește pământul reavăn. Poate de aceea primăvara, fiica cea mai tânără și mai frumoasă a bătrânului an, și-a revărsat cu dărnicie mireasma [...]”.

(Iosif MARIUS CIRCA, CUȚETĂRI ȘI MAI TĂRZII)

Din albumul cu amintiri ...

Frații Sosdean din Deta, în costum tradițional

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Om trebuie să găsească loc în viața lui și pentru Dumnezeu

Pavel Ovidiu FOALE

Topolovățu Mare este o frumoasă comună în județul Timiș condusă de destoinicul primar Ovidiu Doța, formată din satele Cralovăț, Ictar-Budinț, Iosifălău, Șuștra, și Topolovățul Mic. De-a lungul timpului, prin toate momentele solemne, Topolovățul Mare a reușit să renască pe noi coordonate și să se dezvolte, printr-o strânsă legătură cu oamenii săi și cu Biserica Ortodoxă Română strămoșească cu hramul Sfântul Mucenic Gheorghe din localitate, construită în 1885. Acum parohia numără peste 200 de familii cu peste 570 de credincioși. Acest sfânt locaș este coordonat de minunatul Preot paroh Pavel Ovidiu Foale. Tot aici, dar în Topolovățu Mic, se află biserica „Sf. Ap. Petru și Pavel”, creată în 1997, care oblađuiește 40 familii cu 90 credincioși.

Părintele Ovidiu Foale a avut disponibilitatea de a acorda un interviu „Jurnalului interregional Banatul”, unde a vorbit despre rolul bisericii în comunitate și în viața cetățeanului modern condus de internet, google și facebook.

Preabunule Părinte Ovidiu Foale, vă rog să explicați cititorilor „Jurnalului interregional Banatul”, care mai este rolul bisericii în viața omului modern „stăpânit” de internet, televizor, google și facebook?

► Din acest punct de vedere, cred că ar trebui privite lucrurile foarte atent și amănunțit. Vreau să remarc faptul că omul ar trebui să fie stăpânit numai de cine vrea el să fie stăpânit, iar cea mai sănătoasă este credința în Dumnezeu. Eu cred că și preot, dar ca și om că deasupra tuturor se află Dumnezeu. Astfel omul îl poate descoperi pe Dumnezeu sub diferite forme și sub diferite chipuri și de cele mai multe ori îi poate arăta cărarea cea dreaptă și adevăratul scop în viață, dacă individ crede în Dumnezeu.

Dar omul este înzestrat cu simțul libertății.

► Tocmai, prin faptul că omul este înzestrat

cu simțul libertății, el va trebui să știe să aleagă calea cea dreaptă, fiindcă întotdeauna va putea să și greșescă. Libertate trebuie să însemne întotdeauna adevărata libertate a lui Dumnezeu. Bineînțeles că cea mai bună alegere este atunci când omul știe să bată palma cu Dumnezeu și cu credința în Dumnezeu, fiindcă de la El și prin El sunt toate pe pământ și în cer. Numai prin Dumnezeu omul va ști exact cum trebuie să se comporte și ce trebuie să facă în viață corect, de aceea omul trebuie să îi ceară sprijinul lui Dumnezeu și întotdeauna îl va primi.

Părinte, cum va putea omul modern copleșit de internet și google să bată mâna cu Dumnezeu?

► Bineînțeles că modernitatea și progresul nu înseamnă lucruri rele pentru viața omului. Avem nevoie de progres și modernitate și trebuie să ne adaptăm. Dacă privim lucrurile cu atenție omul poate să aleagă calea cea dreaptă chiar dacă trăiește în modernitate copleșit de progres de aceste tehnici de comunicare și informare care sunt google și internetul. Totuși, omul trebuie să găsească loc în viața lui și pentru Dumnezeu, indiferent că trăiește copleșit de modernitate sau nu. Numai așa va reuși să pășească drept în viață, să nu greșescă, întru nefericirea lui.

Aș dori să amintesc ceva...

Vă rog.

► Domnule Miron, vreau să amintesc că Părintele Teofil Părăianu, înmormântat la Sâmbăta de Sus, a fost lumina călăuzitoare pentru mulți monahi români. Când era în plină forță duhovnicească a susținut sute de conferințe cu teme religioase în peste 80 de localități din toată țara și în Europa Occidentală. Marele preot spunea că, dacă Dumnezeu nu e pe primul loc în viața ta, atunci nu e în niciun loc și atunci este grav.

Preaonorate Părinte, cum ar putea biserica să îl convingă pe omul modern să vină spre ea, fiindcă știm cu toții că omul modern s-a cam înstrăinat de biserică și de Dumnezeu?

► Este adevărat că omul modern s-a cam înstrăinat de biserică și, de multe ori, și eu mă întreb

cum de s-a ajuns în situația aceasta, fiindcă biserica întotdeauna a încercat să fie alături de om și să îl ajute. Pentru om întotdeauna biserica a avut, are și va avea o mână de ajutor întinsă către el pentru a-i da un ideal corect în viață și un scop pentru care să lupte, alături de Dumnezeu. Întotdeauna biserica i-a dorit binele omului.

Iertați-mă Părinte, dar poate că n-ar fi rău ca și Biserica să privească unele aspecte ale identității sale cu mai multă exigență.

► Poate că și în biserică mai sunt unele aspecte care ar trebui puse la punct, dar cred că problema omului modern este ca atunci când se uită între un spațiu fie el cultural, social sau bisericesc să nu vadă numai partea negativă a lucrurilor. Poate de aceea deseori omul nu are capacitatea să se bucure de viață și de Dumnezeu. Omul ar trebui să ia în seamă de cele mai multe ori partea pozitivă a lucrurilor pentru a se putea bucura de viață și să poată avea o atitudine pozitivă. Asta înseamnă întotdeauna un câștig. Atunci poți avea și o stare optimistă, luminoasă, exact o stare pe care ți-o dă credința și Dumnezeu.

Bine-ar fi, Părinte, să învețe oamenii ce să caute.

► Ei, iar mă întorc la Părintele Teofil care mai zicea că dacă îl cauți de rău pe om, de rău îl găsești, dar dacă îl cauți de bine, de bine îl găsești. Cetățeanul, dragă domnule Miron, trebuie să înțeleagă și să caute prin biserică calea dreaptă și frumoasă a lucrurilor, fiindcă acestea vor fi găsite fără îndoială în credința lui Dumnezeu. Atunci va simți și aceea atracție către bine și frumos. Omul trebuie să dorească acest lucru și să încerce să le dobândească să nu stea indiferent și să privească numai lucrurile negative. E cea mai mare greșală. Să nu uităm că Biserica Ortodoxă întotdeauna a făcut fapte caritabile pentru om, a fost alături de om, de cetățean și l-a ajutat, mai ales când i-a fost la greu și Biserica niciodată nu a căutat să se laude cu faptele sale. Biserica este un exemplu de modestie pe care cetățeanul trebuie să îl urmeze.

- va urma -

Rubrica școlii

Elevii NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Elevul Mihai Gașpar din comuna Topolovățu Mare, ne întreabă cum este corect – „veți ști” sau „veți ști”?

Dragă Mihai, pe mai multe site-uri, am găsit enunțuri în care verbul a ști, la timpul viitor, era ortografiat în felul acesta: „Poate veți rămâne fără bani și nu veți ști încotro să o apucați”, „Nu veți ști niciodată...”, „La final vom ști sigur că bătrâna bere capătă, din nou și din nou, valențe moderne” etc.

În limba română, regula formării timpului viitor este următoarea: formele de prezent ale verbului auxiliar a vrea (voi, vei, va, vom, veți, vor), urmate de infinitivul verbului de conjugat

(adică forma de dicționar, fără prepoziția a). De exemplu: eu voi pleca, tu vei pleca, el / ea va pleca, noi vom pleca, voi veți pleca, ei / ele vor pleca.

Prin urmare, formele corecte de viitor ale verbului din titlul articolului vor fi, aplicându-se regula menționată: eu voi ști, tu vei ști, el / ea va ști, noi vom ști, voi veți ști, ei / ele vor ști.

Greșelile în ortografierea acestui verb sunt generate de faptul că mulți vorbitori de limba română nu știu că infinitivul verbului în discuție se scrie cu un „-i” – a ști.

În mod similar cu „a ști”, toate verbele care se termină la infinitiv în „-i”, se vor scrie corect, la viitor, cu un „-i”: a citi (eu voi citi, tu vei citi, el va citi, noi vom citi, voi veți citi, ei vor citi), a dori (eu voi dori, tu vei dori, el va dori etc.), a minți, a-(și) aminti, a croi etc.

Din albumul comunei

Domnul primar, prof. Ovidiu Doța retrăind bucuria de a fi alături de elevii săi

PAGINĂ REALIZATĂ DE GHEORGHE MIRON

Foiaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Ăstora dacă le dai toată România într-o zi, ar mai lua-o și a doua zi dacă ar fi posibil

Ioan SIMA - Viceprimar al comunei V.V. Delamarina

După întâlnirea din această lună cu domnul Ioan Sima, pot spune că dânsul a văzut cele trei mari chipuri ale societății românești: *Supunerea, Lupta și Revolta. Vorbind cu acest om, dincolo de banda reportofonului, am înțeles că supunerea sub comuniști era mai puțin grea și mai mult plicisitoare, revolta împotriva lor, părea imposibilă, iar lupta împotriva „ăstora”, nesigură. Poate și din acest motiv domnia sa a fost mereu iubitor de emoțiile curate ale familiei, în care orice om ascultă de legile firești ale căminului acolo unde găsește fericirea deplină, statornică, lipsită de neliniști sufletești.*

Domnule Ioan Sima, aș dori să vă puneți o întrebare la care nu puteți găsi răspuns.

► Interesantă propunere, dar să știți că am o astfel de întrebare care sună așa: „Roxana, cu ce muncesc ori au muncit mai mult milițienii de ieri sau magistrații de azi decât un inginer agronom, pentru a motiva pensiile lor infinit mai mari, decât pensia

unui medic sau dascăl?”

Nu vă pot răspunde, că nu știu.

► Vezi, unii iau pensii de mii și mii de lei, iar alții... Roxana, cum e posibil ca dascălul care l-a pregătit pe magistrat să primească un salariu și o pensie infinit mai mică decât cel pe care l-a educat? Amândoi fiind slujbași ai statului.

Domnule Sima, v-ați gândit vreodată că veți vedea România în situația codașă în care se află azi între țările Europei?

► Domnișoară, dacă mi-ar fi spus cineva, înainte de 1990, că voi ajunge să cumpăr un kilogram de mere aduse din străinătate, l-aș fi luat la bătaie, metaforic vorbind. Păi cum să cred așa ceva când eu conduceam o societate agricolă cu mai mult de 400 de hectare de livadă, cu o producție așa de mare încât hrăneam cu mere, sau mai exact spus și cu mere, până și vacile, cum să cred eu că va veni un timp în care voi cumpăra în țara mea mere străine pentru că mere românești nu voi putea găsi? Ce-au făcut cei cu atâtea doctorate în toți acești ani din țara asta?

Păi ce-au făcut domnule Sima?

► Nimic nu au făcut, au băgat sărmana noastră

țară în datorii, atâta au făcut, în rest nu au nici un merit, deși toți ne arată în tot felul de hârtii ce școli și doctorate au. Păi oamenii sunt ăștia? Un om, draga mea, care este om în sensul curat și profund al cuvântului, nu-și bate joc de o țară întreagă, de țara lui în fond și la urma urmei. Domnișoară, oricât ai avea sufletul de rău și de negru nu poți să faci atâta rău țării în care te-ai născut decât dacă...

Domnule Sima, nu cumva acest mod de a lucra, se datorează lipsei de pregătire, unei diplome obținute mai ușor decât un permis de pescuit?

► Da, se poate spune că lipsa de pregătire în domeniul pe care sunt puși să lucreze își spune cuvântul, dar ea, lipsa de pregătire, este dublată și de o mare, foarte mare, dorință de înavuțire cu orice preț. Dragă mea, ăstora dacă le dai toată România într-o zi, ar mai lua-o și a doua zi dacă ar fi posibil.

Domnule Ioan Sima, vă mulțumesc pentru franchețea cu care ați abordat acest dialog.

► Și eu îți mulțumesc și vă felicit pentru frumusețea cu care faceți acest jurnal pe care îl pot citi și elevii, și părinții fără să roșească.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ

CONVOCATOR

În data de 29 ianuarie a.c. orele 14:00 au fost convocați membrii Consiliului Local comunal Victor Vlad Delamarina în vederea participării la ședința ordinară care s-a desfășurat în sala de ședințe a Primăriei comunei Victor Vlad Delamarina și a avut următoarea ordine de zi:

1. Proiect de Hotărâre privind acoperirea definitivă din excedentul bugetului local a deficitului secțiunii de dezvoltare a bugetului local pe anul 2020.
2. Proiect de Hotărâre privind sta-

bilirea criteriilor și a metodologiei de acordare a ajutoarelor de urgență în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare.

3. Alegere președinte ședință pentru lunile februarie, martie, aprilie.

4. Proiect de hotărâre privind aprobarea execuției bugetare pentru anul 2020.

5. Proiect de hotărâre privind actualizare inventar domeniu public.

6. Proiect de hotărâre privind aprobarea organigramei și statutului de funcții.

7. Proiect de hotărâre privind aprobare rețea drumuri de exploatare Petroasa Mare.

8. Proiect de hotărâre privind rețeaua școlară a unităților de învățământ pre-universitar de pe raza comunei Victor Vlad Delamarina pentru anul școlar 2021-2022

9. Prezentare raport activitate asistenți personali.

10. Diverse.

La ședință au fost convocați următorii consilieri:

1. Vasile BEJINARU

2. Petru-Viorel CĂPRARU

3. Mariana CUBAȘ

4. Andrei CUTH

5. Doru-Ionel DAVID

6. Gheorghe Petru MILOȘ

7. Cristian Nicolae MOISE

8. Ioan SIMA

9. Petru-Dan STOIAN

10. Tiberiu-Marin STREITMATTER

11. Nichita VECIUNCA

Delegat sătesc: Vasile PETROVAI

PRIMAR

Cristian Ioan CARDAȘ

Rubrica Bisericii

LACRIMILE LUI HRISTOS

Un tânăr monah era tare mâhnit că niciodată nu i se arătase Domnul, în vis și ca niciodată nu vorbise măcar cu unul din Sfinții lui Dumnezeu. El auzise că Dumnezeu s-a arătat tuturor fraților și că mulți frați vorbeau zilnic cu sfinții și atunci hotărî să renunțe la călugărie.

A lepădat hainele călugărești, apoi în lume, într-o

singură zi s-a îmbătat, a curvit, a participat la jefuirea unui bogătaș beat apoi a cerut o slujbă unui cârciumar. Cârciumarul i-a dat o slujbă de ajutor la bucătărie și i-a dat și o cameră.

Aici călugărul adormi, dar se trezi la miezul nopții după obiceiul pe care și-l făcuse, căci întotdeauna se ruga la miezul nopții când era monah. Și-a dat seama că poate rugăciunea îl va ajuta să mai spele din păcatele pe care le-a făcut în acea zi și s-a dus într-un colț îngenunchind.

Acolo, rugându-se, l-a podidit plânsul. Nu a băgat de seamă la lacrimile care îi curgeau, și acolo – după

atâta oboseală și după atâta păcat - adormi din nou. A dormit adânc și trezindu-se dimineța, a văzut că locul era pătat de sânge acolo unde el a plâns. S-a uitat peste tot, chiar și în oglindă; și-a cercetat fiecare parte a corpului.

Văzu că nu are nici cea mai mică zgârietură, că sângele nu era al lui. S-a uitat mai bine și iar s-a apropiat de locul unde făcuse rugăciunea și văzu din nou stropii de sânge. Atunci a înțeles că pentru păcatele lui, Hristos plânsese odată cu el, dar nu cu lacrimi de om, ci cu lacrimi de sânge.

POEZIA DE ȚINUT MÎNTE

A venit aseară mama

Adrian PĂUNESCU

*A venit aseară mama, ca-n romanța populară,
Oare te-a găsit acasă, oare mai știi că-i ea,
N-a venit ca să-ți aducă, a venit ca să îți ceară,
A venit aseară mama cu broboada ei cea grea.*

*A venit aseară mama și-i atâta de-nstărită,
Încât nici nu poate spune tot ce are-ntr-adevăr,*

*Are astm, contracte, noră, pensie, nepoți, flebită,
Și argint din cel mai strașnic în sprâncene și în păr.*

*A venit aseară mama, bună seara, sărut-mâna,
A simțit că nu te doare și că te-a și indispus,
Îi citeai în ochi căderea și-i vedeai în trup țărâna,
A venit aseară mama, s-o ajute cel de sus.*

A venit aseară mama, n-a mai apucat să-ți spună

*Dacă vrei s-o iei la tine, pentru cât va mai trăi,
Că o dau afar-din casă, că la dânsii în comună
Fac curat, dărâma totul, lasă brazdele pustii.*

*A venit aseară mama, a plecat în zori la gară,
Cu broboada ca un plânsset peste ultimul temei,
Hotărâtă să te uite și în casa ei să moară,
Când or omori cu fierul, cei ca tine, casa ei.*

19/20 august 1988, Boiu Mare

PAGINĂ REALIZATĂ DE IOSIF JEBELEANU

Foaiia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Educația unui copil începe, sau ar trebui să înceapă încă din pântecul mamei sale

Cătălin Flavius FLOREA - Preot

Urmând sfatul domnului primar Damian, acela de a sta de vorbă pentru locuitorii comunei și pentru cititorii jurnalului nostru cu Preaonorajii Părinți ai comunei sale, am poposit în acest început de primăvară în satul Ersig al frumoasei comune Vermeș. Acolo unde l-am întâlnit pe Părintele Cătălin Flavius Florea, om tânăr, foarte tânăr, căruia, după cum veți citi în urmarea dialogului nostru, trecutul, amintirile copilăriei sale îi furnizează puternice emoții. Dacă lumea plâsmuirilor, a ficțiunii îi dă satisfacția impulsului creator, lumea de umbre a momentelor trăite îl umple de încântarea retrăirii transfigurate.

Preaonorate Părinte, vreau sau nu, îmi este greu să ocolesc o întrebare anume atunci când stau de vorbă cu un slujitor al Sfintei Biserici.

▶ Vă ascult.

Părinte, cum vedeți cu ochii și înțelepciunea preoțească, această nenorocire ce s-a abătut asupra oamenilor?

▶ Referitor la această boală, la această pandemie tind să cred că a fost un rău necesar pentru omenire deoarece trebuie să recunoaștem cât de mici și cât de neputincioși suntem în fața lui Dumne-

zeu și să ne aducem aminte că Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu, de aceea vă rog să vă aduceți aminte de pilda fiului risipitor: „Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi.” (Luca 15, 18-19).

Așa suntem și noi?

▶ Așa suntem și noi, mulți am părăsit casa Tatălui ceresc, nu mai vrem să rămânem sub ascultare, ne risipim toată viața în tot felul de păcate, dar iată când suntem la un pas de pieire ar trebui să ne revenim în sine asemenea fiului risipitor și să ne trezim la realitate să cerem iertare Tatălui ceresc. Aceasta boală putem spune că este consecința faptelor noastre și nu va trece până când omul nu va conștientiza starea de decădere în care se află, până când nu va lua hotărârea de a îndrepta greșeala din viața sa și până când nu se va întoarce cu fața către Dumnezeu cel Cereș să își ceară iertare prin pocăință.

Despre pocăință ne tot vorbesc, din străvechime, Preacuvioșii Părinți, dar când Părinte este pocăința adevărată?

▶ Da, despre pocăință ne vorbește și Cuviosul Macarie și de la el aflăm că: „Pocăința este adevărată numai atunci când omul, văzându-și păcatele sale, prin care L-a mâniat pe Creatorul său, părăsește faptele păcătoase, se căiește pentru ele

și se învrednicește de iertare cu harul lui Hristos prin dezlegarea făcută de preotul Bisericii.”

Iar dacă nu părăsește?

▶ Iar dacă nu părăsește faptele păcătoase, chiar dacă se căiește, pocăința lui nu este pocăință, ci nădejde primejdioasă, peste măsură și nechibzuită în bunătațea lui Dumnezeu, care, la fel ca și deznădejdea în egală măsură va fi judecată de Dumnezeu.

Bunule Părinte, pot numi perioada pe care o trăim, ca fiind una dificilă?

▶ Da, din păcate trăim o perioadă dificilă, tinerii din ziua de astăzi sunt foarte curioși și vor să descopere tot ceea ce este nou, dar nu tot ceea ce este nou în această lume este și benefic pentru ei cum de altfel poate nu este benefic nici pentru noi.

Oare poartă o vină pentru asta și modul în care ne educăm copiii?

▶ Desigur, știm cu toții că educația unui copil începe, sau ar trebui să înceapă încă din pântecul mamei sale. Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt familia, școala și biserica. Dar dacă în familie copilul nu primește „sămânța cea bună” care este cuvântul lui Dumnezeu, de mic, atunci cu siguranță școlii îi este foarte greu să intervină în educația și în modelarea copilului, iar rezultatul nu este altul decât acesta pe care îl știți și dumneavoastră: tinerii din ziua de astăzi își găsesc modele de „carton”.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Întrebați fiind dacă valoarea amenziilor pentru rovinia difera în funcție de felul și tonajul autovehiculului, de unul din cititorii noștri din comuna Vermeș, îi răspundem domnului I.M., că cei care circulă pe drumurile naționale fără roviniete riscă amenzi care nu sunt din cele mai mici.

Amenzile contravenționale pentru șoferii care circulă fără roviniete se calculează în funcție de tonajul autovehiculului și pleacă de la 250 de lei și pot ajunge și la 4.500 de lei.

Amenzile pentru vehiculele de transport marfă
- între 3.000 și 4.500 lei - aplicabilă vehiculelor de transport marfă cu masa totală admisibilă tehnic (MTMA) $\geq 12,01$, cu minim 4 axe inclusiv;
- între 2.750 și 3.000 lei - aplicabilă vehiculelor de

transport marfă cu MTMA $\geq 12,01$, cu maximum 3 axe inclusiv;

- între 1.750 și 2.250 lei - aplicabilă vehiculelor de transport marfă cu $7,5 t \leq MTMA < 12,00 t$;

- între 1.250 și 1.750 lei, aplicabilă vehiculelor de transport marfă cu $3,5 t < MTMA \leq$ cu $7,5 t$;

- între 750 lei și 1.250 de lei vehiculelor de transport marfă cu 0t mai mic decât MTMA $\leq 3,5 t$.

Amenzile pentru vehiculele de transport persoane
- vehiculelor cu mai multe de 23 de locuri pe scaune (inclusiv conducatorul auto) amenda este între 1.250 și 1.750 lei;

- vehiculelor de transport persoane cu mai mult de 9 locuri pe scaune (inclusiv conducatorul auto) și maximum 23 de locuri pe scaune (inclusiv conducatorul auto) amenda este între 750 lei și 1.250 de lei;

- pentru autoturisme amenda este între 250 și 500 de lei.

Rubrica pensionarului

ȘI ACESTE CÂȘTIGURI CONTEAZĂ LA PENSIE

Mulți angajați primesc, pe lângă salariul fix convenit și consemnat în contractul de muncă, și alte venituri sub forma unor comisioane din vânzări, bonusuri, prime și așa mai departe. Trebuie știut că aceste câștiguri contează la pensie.

Conform Codului muncii, principalul act normativ în baza căruia se desfășoară relația de muncă, noțiunea de salariu include și sporurile, indemnizațiile, dar și alte adaosuri negociate și convenite de părți și prevăzute în contractul individual sau colectiv de muncă, dar și în regulamentele interne. Astfel, cu excepția veniturilor pentru care nu există obligația de

reținere și virare a contribuției de asigurări sociale, baza lunară de calcul reprezintă câștigul brut realizat din salarii și venituri asimilate salariilor care, în cazul salariaților, include:

- veniturile din salarii, în bani și/sau în natură, obținute în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu sau a unui statut special prevăzut de lege;
- indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții de demnitate publică.

PE-ASTEA LE ȘTIAȚI?...

Regele Franței Louis al XIV-lea de-a lungul celor 77 de ani a făcut doar de trei ori baie. Prima oară când a fost botezat, a doua oară la insistențele uneia dintre amantele sale și ultima oară când i-a sugerat doctorul său.

În cel de-al doilea război mondial s-au implicat 57 de țări.

Turnul Londrei, a cărui construcție a început în 1078, adăpostea la un moment dat o grădină zoologică. Dar a servit și ca observator, închisoare, turnătorie și în momentul de față sediu al bijuteriilor coroanei.

Leonardo da Vinci putea să scrie cu o mână și să deseneze cu cealaltă.

China este prima țară care introduce banii de hârtie.

Cel mai scurt război din istorie s-a purtat între Marea Britanie și Zanzibar în 1896. Zanzibar s-a predat după 38 de minute.

În 1836, generalul Mexican Santa Anna a ținut funeralii de stat pentru piciorul său stâng amputat.

Vermeșul este o familie

„Puțini oameni sunt harnici la muncă așa cum sunt la joc vermeșii mei. Va da bunul Dumnezeu să treacă și necazul numit covid, pentru a ne regăsi în bucuria jocului și a prieteniei. Vermeșul este o familie, o familie cu oameni harnici, care poartă un respect deosebit Preoților, părinților și oamenilor bătrâni”.

Ion Iacob DAMIAN

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Ca primar, te afli într-o continuă întrecere cu tine însuși

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

ală și pentru că am auzit consăteni de-ai dumneavoastră apreciindu-vă efortul și dăruirea. Dealtfel, prețuirea oamenilor din Coșteiu pentru dumneavoastră stă și în numărul mare de mandate pe care vi le-au încredințat de-a lungul anilor prin votul lor.

▶ Da și mă folosesc și de acest prilej, pentru a mulțumi tuturor și fac acest gest de fiecare dată când am prilejul, repet, mulțumesc tuturor consătenilor mei pentru încrederea acordată.

Dacă azi ar fi prima zi de primar în primul dumneavoastră mandat, cu ce v-ați gândi să începeți activitatea dumneavoastră?

▶ Măi, interesantă întrebare, au trecut mulți ani de atunci, de la prima mea zi de primar și fața comunei Coșteiu, fără falsă modestie, s-a schimbat enorm, știu eu?...

Trebuie să știți.

▶ Dragă, cred că așa începe tot așa cum am început și anume cu ceea ce am considerat a fi în acel moment de început foarte important pentru comuna, pentru oamenii care m-au ales.

Domnule primar, atunci când un om ocupă această funcție administrativă, la ce trebuie să se aștepte?

▶ Atunci când cineva ocupă funcția de primar, el trebuie să se aștepte ca în fiecare zi să facă față unor noi provocări constructive, ivite din necesitățile reale ale urbei sale. În această funcție în fiecare zi apar alte solicitări astfel încât, ca primar, te afli într-o continuă întrecere cu tine însuși. Dacă te oprești, și lucrurile își pierd din finalitate.

Dor de ducă. Dor de ducă spre frumoasa comună Coșteiu. Soarele mângălește pereții cu forme geometrice bizare. Tot așa, odinioară, pătrundea prin odăile țărănești din casa bunicilor mei de pe Valea Bistrei, primăvara, când eram copilă. Jocurile naturii m-au captivat din copilărie. Praful, lumină, oboseală alinătoare,

aer gălbui cu parfum de miere, forfotitul înțepător al mustului și religia antică, somptuoasă a anotimpului, și chipuri transfigurate mistic de presimțirile sfârșitului. Obişnuită să îl văd mereu vesel, nu mică mi-a fost mirarea atunci când l-am reîntâlnit pe domnul Petru Carebia trist...

Vă văd domnule primar, nu mâhnit, ci trist de-a dreptul, așa cum nu v-am văzut niciodată și dacă n-aș ști că tristețea aparține sufletului mai mult decât supărarea, v-aș întreba de ce?

▶ Domnișoară Roxana, recent comuna noastră a pierdut doi oameni destoinici ai săi. Doi oameni respectați și prețuiți de întreaga noastră comunitate.

Din pricina pandemiei?

▶ Da, din pricina acestei pandemii care ne bântuie de atâta vreme, care ne macină, nu numai sănătatea, ci și nervii și modul nostru de socializare pe care l-am cunoscut până la ea. Sigur, eu îndemn

oamenii și odată cu ei mă îndemn și pe mine că este necesar în astfel de momente să fim puternici, dar, din păcate, sunt lucruri care scapă de sub puterea omului. Cum să nu fiu trist când datorită acestui blestemat virus am pierdut doi buni prieteni, doi dragi consăteni. Și cu atât mai mare este tristețea cu cât erau oameni foarte tineri, unul din ei a avut 48 de ani, iar celălalt 52 de ani.

Bunul Dumnezeu să-i odihnească!

▶ Să-i odihnească Dumnezeu.

Lucrau aici, în comună?

▶ Desigur, unul era proprietarul brutăriei din comuna noastră, iar celălalt, era proprietarul clădirii unde funcționează „Profi” și a barului de peste drum de primărie. Domnișoară, s-au stins fără a putea fi ajutați de cineva să le întârzie sfârșitul. Oameni în putere, oameni de toată lauda.

Domnule primar, dacă tot vorbim despre acest flagel, trebuie să spun, pentru cititorii noștri, că ați depus reale eforturi pentru a limita răspândirea sa.

▶ Da, am încercat în toată această perioadă să acordăm o reală atenție prevenției, pentru a limita răspândirea acestui virus pe aria comunei noastre, în acest sens am distribuit măști, am desfășurat ample acțiuni de dezinfecție, am fost și suntem mereu aproape de familiile celor care s-au îmbolnăvit și binînțele de ei, de cei aflați în suferință.

Domnule primar, v-am întrebat despre felul în care ați procedat în relația cu oamenii comunei dumneavoastră în această perioadă de suferință mondi-

Rubrica Bisericii

SATUL CUVIOȘILOR

Un râu vijelios despărțea două sate cu oameni diferiți. Cei care trăiau de-a dreapta râului erau considerați sfinți, fiindcă – spuneau ei - lucrau numai fapte bune, erau credincioși, țineau posturile și făceau milostenie, a zecea parte din venitul lor o duceau la biserică. Iar de-a stânga era satul „păcătoșilor”, cu oameni leneși, cam cheflii, care nu prea mergeau pe la biserică și nu țineau poruncile cum trebuie.

Într-una din zile, se lăsă deasupra celor două sate un nor negru înspăimântător și începu într-o clipă o furtună cum nimeni nu mai văzuse. Se mai liniști un pic furtuna, mai încetară tunelele și fulgerele și ce să vezi!? Râul începu să se umfle văzând cu ochii și inunda gospodăriile. Dar ca un făcut s-a inundat doar satul cuvioșilor, nu și cel al păcătoșilor. Multe case ale celor care

se credeau sfinți s-au stricat, multe animale s-au înecat și cu multă pagubă s-au trezit prin gospodăriile lor.

După ce Dumnezeu a dat soare și toate lucrurile s-au liniștit, cuvioșii au început să-și pună întrebarea, cum de satul păcătoșilor a scăpat de inundație, iar ei s-au trezit cu atâta pagubă? Unul dintre sătenii cuvioși, cunoscut pentru înțelepciunea sa, dori să cerceteze acestea și făcu un drum până la râu.

Acolo întâlni pe oarecare din satul păcătoșilor, îl salută și intră cu el în vorbă. Acela i-o luă înainte cu vorba și zise:

- Ce-ați crezut, că dacă duceți viață cuvioasă este suficient să nu vă plouă? Eu cam știu de ce satul vostru a fost inundat și al nostru nu!

- Păi care ar fi motivul?

- Motivul este acesta: că oricât de smerit ești, de cuminte, de ascultător față de poruncile lui Dumnezeu, mântuirea nu trebuie lucrată doar pentru tine.

- Păi ne ajutam între noi, vrem să ne mântuim sufletele cu toții, spuse cuviosul.

- Așa este, vă ajutați între voi, spuse păcătoșul apăsând pe ultimele două cuvinte. Dar râul acesta nu l-ați mai trecut spre noi de câțiva ani buni! Să veniți aici și să ne spuneți și nouă cuvântul lui Dumnezeu și să ne învățați viața cuvioasă. De aceea v-a dat Dumnezeu inundația, fiindcă ne-ați lăsat să ne pierdem sufletele deși suntem vecini.

- Păi atunci haidem să facem pace, spuse satenul cuvio, întinzând mâna păcătoșului. Și fie ca odata cu aceasta mână întinsă, să facem din două sate o singură comună și împreună să ne mântuim!

- Bine ai grăit frate! spuse păcătoșul. Căci mântuirea nu e pentru un om, ci pentru noi toți. Eu gân-

desc așa, că omul oricât ar fi de păcătos, se poate apleca dintr-o dată spre viața cuvioasă. Să-L lăsăm așadar pe Dumnezeu, ca de azi înainte, să dea soare și ploaie peste amândouă satele, ca împreună să suferim și cele bune și cele rele. Și tot împreună să ne pregătim pentru dorita întâlnire cu Domnul, atunci când El ne va chema la El să ne spună, dacă suntem mântuiți sau nu.

Din fototeca comunei

Privind imaginea de mai sus, nu poți să nu te gândești la vorbele celui care spunea că în loc de o mie de cuvinte, mai bine numai unul, dar care aduce pacea. În loc de o mie de versuri, mai bine numai unul, dar care să arate frumosul. În loc de o mie de jocuri, mai bine numai unul, dar care să împrăstie doar bucurie. Amintindu-și de acele momente, domnul primar îmi spunea: „Să știi că este adevărat că bucuria împărtășită este o dublă bucurie, o bucurie pe care, alături de toți consătenii mei, o doresc cât mai repede trăită din nou.”

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Dincolo de orice laudă, pot spune că am deschis o poartă a județului spre țară

Ioan GUȚU - Primar al comunei Birchis

Cobor din nou spre Birchis, oprind câteva clipe în dreptul drumului ce duce la Căpâlnaș, o minune de asfalt, cum spune domnul Ion Pădureanu, primarul din Godeni, o minune marca Ioan Guțu, căci așa va rămâne, peste ani, numele acestei șosele ce taie în două pădurea cale de câțiva buni kilometri. Și în tot acest timp, m-am lăsat furată

de copleșitoarea revelație a libertății inviolabile, libertate care mă ajută cotidian să fiu un spectator fidel al luxuriantelor carnavaluri cerești, al procesiunilor fosforescente, interminabile a stelelor. Dialogul meu cu edilul comunei, a fost, așa cum m-am obișnuit, de delicată amabilitate.

Domnule primar sunteți omul care în ultimii ani a dezvoltat proiecte mari, proiecte care se văd greu în alte localități din România de azi și când spun asta mă gândesc mai ales la drumul care leagă Căpâlnașul de Făget și la acela care leagă comuna Birchis de autostradă. Ce ar trebui să știe consătenii dumneavoastră și, desigur, cititorii noștri despre ele?

► În acest caz vorbim despre două drumuri comunale respectiv DC 78 și DC 104 care fac legătura cu județul Timiș, drumuri care prin modernizarea lor au o importanță deosebită pentru locuitorii comunei Birchis, precum și pentru celelalte comune de

pe Valea Mureșului care vor beneficia de scurtarea traseului rutier spre autostrada care leagă Deva de Timișoara și Arad, astfel că în maxim 25 de km, prin modernizarea acestor două drumuri DC 78 și DC 104 se va putea ajunge la cele două intrări pe autostradă, respectiv intrarea de la Traian Vuia din județul Timiș cu direcția spre Timișoara și Arad și intrarea de pe teritoriul comunei Marginea județul Timiș care, de asemenea, face joncțiunea cu autostrada spre Deva.

Vor fi mulți cei care se bucură de acest efort al administrației dumneavoastră.

► De acest mare avantaj beneficiază și o parte apreciabilă din comunele de pe Valea Crișului Alb respectiv zona Gurahonț-Sebiș-Moneasa care vor putea urma traseul rutier Gurahonț-Julița-Săvârșin-Căpâlnaș-Făget, iar apoi vor urca pe autostrada spre Deva.

Cum ați reușit să asigurați finanțarea acestui proiect?

► Acest proiect este finanțat prin PNDL aducând avantaje deosebite de mari în special pentru comunele aflate pe Valea Mureșului.

Domnule primar, vorbim, în acest caz de o deschidere rutieră extrem de importantă.

► Dincolo de orice laudă, pot spune că am deschis o poartă a județului spre țară.

Domnule primar, am discutat în rândul trecut despre cei doi kilometri de trotuar, care fac legătura între centrul localității Căpâlnaș spre noul spital de psihiatrie, dar despre acest obiectiv nu am discutat și cred că

cititorii noștri își doresc să cunoască o serie de date.

► În acest caz vorbim chiar de o mare investiție în comuna noastră, realizată grație unui proiect finanțat de către Consiliul Județean Arad tot prin PNDL. Pentru construcția acestui mare obiectiv, întreaga suprafață de teren a fost atribuită de către Primăria Birchis.

Care este suprafața cu care ați contribuit ca primărie?

► Peste 32.000 metri pătrați, suprafață pe care se construiește atât spitalul, cât și un frumos parc dendrologic.

Nu cred să fi vorbit vreodată domnule primar, de-a lungul întâlnirilor noastre, despre pompierii comunei dumneavoastră, despre care știu că aveți numai cuvinte de laudă.

► Este adevărat, ei sunt niște oameni cu totul speciali.

Ce-mi puteți spune legat de acest serviciu?

► Domnișoară Roxana, în cadrul „SVSU” avem o dotare foarte bună cu tot ceea ce este necesar din punct de vedere tehnic, în comună avem chiar o subunitate de pompieri militari, gardă de intervenție care deservește toate comunele de pe malul stâng al Văii Mureșului. Aceștia dispun și de o ambulanță „SMURD” fiind activi 24 din 24 de ore și fiind cea mai modernă stație din Europa.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru buna primire.

► Și eu vă mulțumesc.

BIRCHIS ȘI CĂPÂLNĂȘ ÎN „GAZETA FĂGETULUI” DIN 1921

Prof. dr. DUMITRU TOMONI

După ce tipărește primele anuare ale „școlilor primare urbane de stat din Făget” și publică temeinice articole de specialitate în „Gazeta Făgetului” în 1921, Dănilă Ilițescu reușește să tipărească la 20 noiembrie 1923, la Făget, prima revistă școlară, sugestiv intitulată „Școala Noastră”. Cu o apariție săptămânală, „Școala Noastră” se dorea a fi „organul învățătorilor din subrevizoratul de control Făget”.

În cele 11 numere tipărite – 6 în 1923 și 5 în 1924, revista abordează toate problemele cu care se confruntau învățământul din zona Făgetului. Chiar dacă se edita și se tipărea la Făget, în tipografia lui Armin Klain, publicația se adresa învățătorilor din cele 11 cercuri culturale subordonate subrevizoratului de control Făget.

De aceea, aria de difuzare era destul de mare: de la satele situate pe Valea Mureșului – Birchis, Bata, Bulci, Brușnic, Căpâlnaș –, sau în zona apropiată pădurenților – Poieni, Crivina, Pietroasa, – până la cele situate la limita localităților Nădrag și Lugoj – Fârdea, Hăuzești, Săceni, Ierșnic, Cladova, Bethausen.

În articolul apel publicat în primul număr, directorul-editor Dănilă Ilițescu, ce îndeplinea și funcția

de subrevizor școlar de control, motiva necesitatea tipăririi unei reviste școlare: „Străbătând drumurile în cele mai mari distanțe de la centru și făcând inspecțiile școlare... cu această ocaziune am constatat necesitatea unei legături care trebuie să fie permanentă între noi, care (legătură), apoi să înlăture orice nedumerire în ce privește viața internă și externă școlară”. Pe lângă ordonanțele și circularele oficiale sosite în cursul fiecărei săptămâni, revista va publica articole de metodică și pedagogie, rezultate ale activității școlare și extrașcolare.

Mai mult, Dănilă Ilițescu ținea să precizeze că: „orice faptă nobilă și orice idee și inițiativă de folos obștească este binevenită și călduros îmbrățișată”.

BIRCHISUL DE ALTĂDATĂ

MARE PETRECERE LA CASTELUL DIN CĂPÂLNĂȘ

AUREL VODICEAN

Moșiile grofilor Ziky au fost cumpărate de Ion Mocioni de Foen pentru trei din cei șapte fii ai săi. Lumea se întreba, cu raze de speranțe în ochi, unii, alții, cu umbra neîncrederii: Cum va fi noul boier, mai bun sau mai rău decât ceilalți? Tribul Mucioană are multe ramuri în „arborele vieții”. Și ei s-au integrat contribuind din plin la expansiunea comercială a Moscopoliei. Orașul macedo-român avea relații comerciale cu multe piețe din Estul și Centrul Europei.

Patria de origine a familiei Mocioni este orașul Moscopole din provincia Apropolam-Pintesalia, cu rădăcini în Tribul macedo-român, locuit de români. Au fost botezați Muciani sau Muciană. De aici se trage căpitanul erou Andrușu. Pentru faptele de vitejie împotriva turcilor, a fost numit căpitan general asupra Greciei continentale. În urma invaziei otomane amenințătoare pentru creștinătate, multe familii macedo-române își căuțau refugiul pe teritoriul Habsburgilor.

Înainteșii familiei Mocioni și-au vândut averile din Moscopole, transformându-i în aur. Mascăți în cionbani, cu turmele de oi și sacii burdușiți de aur, se stabilesc în Ungaria. Au luptat sub steagul creștinătății.

Mare petrecere la castelul din Căpâlnaș. Ecaterina și Mihai își botează primul născut. Părinții lor, Ioan și Iuliana Mocioni, sunt veniți de o săptămână. Au vrut să fie atenți la buna organizare a petrecerii. Au atâția invitați cu ranguri înalte în lumea nobilimii din care fac parte.

Petru, fiul cel mare, locuiește la Pesta. Este consilier imperial în Dieta din Viena și deputat de Caraș-Torontal. Toni, din Bulci, a fost locotenent de husari. Andrei este comisar suprem districtual pentru Banat. Soția lui, Laura, este fiica grofului Csernovics Petru din Banatul Sărbesc.

Din albumul neamului Mocioni

Foto: Emil ȚARCOMNICU

Un demnitar bizantin cu origini armenice, Kekaumenos, dedică mai multe pasaje, în scrierile sale, românilor balcanici, de obicei în legătură cu războaiele lor împotriva autorităților bizantine. Potrivit acestei relatări, vlahii din Balcani, adică aromânii, ar fi urmașii dacilor învinși de Traian.

„Loviiți cu război de către împăratul Traian și înfrânți doplin, au fost supuși de acesta, iar regele lor, numit Decebal, a fost ucis și capul i-a fost înfipt într-o suliță în mijlocul orașului romelor. Căci aceștia sunt așa-numiți dacii, ziși și besi. Și locuiau mai întâi lângă râul Dunăre și Saos, râu pe care acum îl numim Sava, unde locuiesc mai de curând sârbii, în locuri întărite de natură și greu accesibile

În imagine, Biserica „Sfântul Atanasie” din Moscopole, unde au fost botezați Mocioneștii. Spațiul de incintă al Bisericii, a devenit un cimitir.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Sânanandrei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„PROIECTELE REALIZATE DE COMUNA NOASTRĂ ÎN INFRASTRUCTURĂ SE RIDICĂ LA ZECI DE MILIOANE DE EURO”

Claudiu COMAN, PRIMAR AL COMUNEI SÂNANDREI

Dacă am dori să adevărim faptul că o imagine poate fi mai concludentă decât o mie de vorbe, atunci drumul spre acest adevăr trece și prin comuna Sânanandrei, loc spre care oamenii doritori de liniște și de frumos, se grăbesc să-și întemeieze noi gospodării. O arată faptele pe care domnul primar Claudiu Coman le întărește spunând: „Nu există săptămână ca să nu vină

cineva pentru a se interesa de un teren pentru casă”. Un adevăr văzut ușor cu ochiul liber, pentru că Sânanandrei, a cunoscut, în ultimii ani o dinamică a dezvoltării fără precedent. „Proiectele realizate de comuna noastră în infrastructură se ridică la zeci de milioane de euro, ne-a spus domnul primar. În noul an, cu siguranță continuăm ce am început. Avem proiecte importante în derulare, iar altele sunt pregătite pentru a fi demarate”.

Bine gospodărită de un primar care a reușit să facă din comuna sa una din cele mai frumoase comune din vestul țării, comuna Sânanandrei îți oferă un loc pe care nu-l poți găsi într-un oraș ca Timișoara. Și câtă nevoie ar avea Timișoara de un astfel de primar...

CULTURA E CONSUMATĂ CU PRECĂDERE DE CEI INSTRUIȚI

Sunteți om de cultură, domnule Vasile Todî, în sensul clasic al sintagmei, fin observator al vieții culturale, politice, financiar-economice de la noi. Cum sunt vremurile pe care le trăim?

Domnule Jichița, îți mulțumesc pentru această unitate sintactică folosită atât de flatant la adresa mea, dar pentru mine oameni de cultură sunt doar boierii intelectuali, iar aceia se aleg din marii scriitori lângă tâmpla cărora germinează cultura. Trecând de la onorantul compliment la vremurile pe care le trăim, ce aștepti dumneata să-ți spun? Domnule, privind prin prisma politică, s-a dus eșalonul unu de intelectuali din politica românească ante și interbelică, s-a dus și eșalonul doi, din care făceau parte Malița, Dumitru Popescu, Maurer, Corneliu Mănescu, Ștefan Andrei, ordinea este absolut aleatorie, iar acum trăim în vremea guvernată de eșalonul semidoților, care nu pot înțelege că orice poți să ascunzi în lumea asta, numai ce-i al minții nu.

Globalismul este cel care se insinuează în starea de spirit a românului sau politicianii se străduiesc să se adapteze vremurilor turburi de azi?

Domnule, pentru a înțelege mai ușor viitorul Europei de mâine, trebuie să acceptăm că istoria ne învață prin analogii, astfel că azi e bine să ne reamintim de Pacea westfalică unde, și atunci, ca și acum, alianții multinaționale parcau spectrul geopolitic. Azi, ca și atunci, oamenii de stat impun condițiile lor aleșilor, de ei, postați în fruntea țărilor vestejite de sărăcie ca frunzele după vara plecată. Și politicianii, de târâială nu de trăire, din aceste țări, se supun urmărindu-și propriile interese precum fluturii galbeni pe Mauricio Babilonia.

Pare să fie în opoziție cu orgoliul identitar, acela cu vădit accent pe sentimentul apartenenței la un trecut glorios, poate nu îndeajuns de bine formulat în diversele luări de poziție în presă ori cu prilejul anumitor manifestări culturale, ce credeți?

Domnule Jichița, orgoliul nu este o virtute nici măcar atunci când este identitar, iar în cazul țărilor care și-au pierdut bucuria viitorului, orgoliul lor, dacă îl afișează, se aseamănă cu orgoliul furnicii aflată la discreția tuturor tălpilor. Domnule Jichița, țările care acceptă milostenia, trebuie să dea dovadă de smerenie, nu orgoliu.

Ați militat pentru păstrarea valorilor tradiționale, ca o condiție a apărării identității naționale...

N-aș spune „ca o condiție a apărării identității naționale”, ci ca un mod civilizată de a rămâne ancorată în etica creștină. Da, am militat și voi continua să pledez pentru acest țel, afurisind însă păstrarea tradiției legată de corupție. Pentru că în țara asta, frumoasă ca o presură, așa mi-o închipui eu atunci când o voi vedea din ceruri, ei bine, în țara asta, corupția chiar are tradiție.

Are de pierdut această tendință naționalistă de păstrare a valorilor tradiționale - cum o numesc unii susținători ai curentului corectitudinii politice - în contextul actual, de uniformizare a vieții culturale, a spiritualității statale, ca membri ai Uniunii Europene?

Nicidecum, e în genomul ființei neamului! Ei, domnule Jichița, așa mi-aș fi dorit să răspund, dar nu pot, domnule, pentru că ori aș minți, ori aș fi ignar. Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena aflată la Bariera Vergului din București, îi are ca ctitori pe Maria și Ion Antonescu. Ei bine, acolo se afla, conform tradiției creștine, tabloul votiv înfățișându-i pe cei doi întemeietori. Și-ai noștri, de azi, aflați în fruntea trebi, primind poruncă de la noii stăpâni, au ignorant tradiția și i-au învelit pe ctitori cu strat nou de vopsea. Iată cum păstrăm noi tradiția creștină! Domnule Jichița, motto-ul Europei unite: unitate în diversitate, trebuie privit doar ca pe un citat care convinge celor ce ne-au cerut să ștergem chipul Mareșalului.

Cum se prezintă satul românesc azi?

Depinde de unde-l vezi... de pildă, satul nașterii soției mele, Kizghia, așezat între maiestose păduri, văzut din trăsura lui uica Laie, are ceva imperial. Alte sate însă, rămase singure, văduvite de oameni, albite de ierni grele, găzduiesc în casele pustiite sălbăticiuni. Pușinii lor locuitori, bătrâni și bolnavi, privesc martirizați de neputință, cum casele lor, coboară încet, încet, în pământ. În țara asta, domnul

meu, numai sărăcia și tristețea sunt veșnice. Dar un sat domnule Jichița, nu moare niciodată. Nici chiar atunci când locuitorii săi îl părăsesc cu toții. Nici chiar atunci când casele lui se întorc, cum spuneam, înapoi în pământul din care au fost înălțate. Rămâne duhul lui, al satului, străjuind neobosit lângă crucea bisericii. Biserica e sprijinul său, Biserica asigură nemurirea satului. Un sat, din care, din neștiute pricini, nu a mai rămas piatră pe piatră, nu moare decât atunci când i se surpă Biserica. Ei domnule Jichița, iubesc satul, doar și-am spus că sunt țaran, un țaran care crede că satul este matca oricărui stat.

Mai ales satul soției!

Da, locul acela îmi este cel mai drag dintre toate proprietățile moștenite. De jur-împrejur, dealuri înalte. Și pădurea, pădurea gata de-nnoire, pădurea pe care o cutreier în fiecare dimineață cu pas strunit de încântare. Peste câteva zile, mantia primăverii se va desfășura deasupra frunzelor ruginii împodobită cu brebenei galbeni, cu brândușe violet și ghiocei albi ce se vor legăna la adierea caldă a vântului blajin, precum imamul la ceasul namazului. Te poftesc acolo în zi de primăvară, să bem un vin care face să vorbească tăcerile, ascultând, într-un răstimp, lăutarii locului, trei frați țigani care fac și stelele nopții să tresalte de bucurie. Ia auzi versuri: „Vă las cântecele mele / Să vă petreceți cu ele / M-ofilesc ca frunza-n vânt / Când cade jos pe pământ / O plouă și-o bate vântul / S-amestecă cu pământul / O suflă vântul pe toată / Parcă n-a fost niciodată.” Domnule, folclor fără e-uri!

Domnule Vasile Todî, mai este satul tezaurizator de tradiții, sănătate morală, religiozitate, venerare a trecutului istoric, glorificând participarea fiilor săi la apărarea teritorială și identitară a neamului românesc?

VASILE TODI

Domnule, m-ați întrebat într-un trecut interviu realizat în urmă cu doi ani, dacă s-a manelizat viața la țară. Ei, uite că în

locurile unde sălășluiesc eu, nu s-a manelizat. Acolo oamenii își păstrează frumusețea morală, și dacă mai marele comunei îi cheamă să salute într-o anume zi a anului faptele de arme ale înaintașilor lor, ies și ei la porți sub faldurile steagului tricolor arborat cu multă candoare.

Țăranul român mai este el cel care cultivă bunele rânduieli în comunitățile rurale? Mai vrea el pământ, ca în vremurile de la început de secol 20?

Sigur că vrea. Păi cu pământul românesc poți să ungi pâinea dovadă că multe țări cu pământ dur, epuizat, și-au trimis emisarii să cumpere pământ românesc. Mulți, din nefericire, au reușit. Și noi, fără a ne gândi la urmări și la urmași, am înstrăinat astfel o parte imensă din această „Terra Mirabilis”. Săracul Pârvan: „Românii au fost întodeauna un popor de țărani”. Ei, uite că nu mai sunt, unii s-au calificat căpșunari, prin cele ținuturi, fetele frumoase ale neamului românesc se vând prin târguri occidentale, iar muierile harnice ale acestui popor, șterg fundul străinătății.

Unii vorbesc despre un anume fenomen de deznationalizare pe fondul intereselor meschine promovate de actuala clasă politică.

Clasa noastră politică este precum babele isterice care-și arată fundul prin mahalele orașelor pentru a tranșa rivalitățile seculare. Dincolo de asta, clasa noastră politică primește ordine de la multe organizații străine care își arogă rolul de terapeutician al anumitor situații existente la noi, organizații care nu își trimit aici oamenii ca arbitri cu rol de mediator, ci ca antrenori care decid cine intră în joc și cu ce sarcini. Așa că...

Dar putem accepta că, într-adevăr, există un asemenea fenomen distructiv la nivelul întregii țări? Pare greu de crezut să se fi ajuns până aici.

Domnule, o mare parte a europenilor estici, și românii în special nu se împacă ușor cu ideea că sunt supuși unor severe și necesare reguli globale. Individualitatea și conștiința unicității lor se revoltă. Este un subiect delicat, iar pentru a putea răspunde ar trebui să împărțim chestiunea așa cum se pare că, timp de secole, a funcționat gândirea omului: ca să înțeleagă ceva, împărțea în bucățele. Sigur, despre fenomenul de deznationalizare, dumneata aștepti acum de la mine un răspuns clar, dovadă că gândirea se simte bine acolo unde cauze cunoscute determină efecte sigure. Dar zona e prea complicată prin ceea ce nu se poate prevedea, pentru că depinde de mulți factori decidenți, așa că vă propun să o predăm destinului, iar destinul să o încredințeze zeilor. Asta și pentru că poporul român, de câte ori a fost în impas, l-a salvat o minune.

Mai este școala un factor de susținere a crezului că putem îndrepta cârma politicii românești și să menținem unitatea spirituală a nației?

O țară pentru a putea fi privită cu respect, trebuie să încredințeze rolul principal, în educarea generațiilor, școlii. Școala românească, după 1989, a ajuns să fie subestimată într-atât încât unii politicieni nu-i mai văd nici un loc sub soare. Dovadă că în acești 30 de ani scurși de la căderea comunismului, în România nu s-a putut definitiva nici o strategie educațională. Încercăm de un an, școala online, iar bătrâna clasă e sortită dispariției prin neutilizare. Sigur, omul se poate forma și singur, dar cu prețul câtor experiențe și cu ce risipă de energie!

Știu că ați fost mentor pentru câțiva dintre cei care au făcut carieră în viața culturală. Dumneavoastră ați avut vreunul?

Da, pentru căsnicie și viață, așa cum am mai spus, mentor mi-a fost și mi-a rămas, bunicul patern, preot ortodox român în Grecia xenofobă. De

la el, binecuvântată fie amintirea sa, am învățat și prețul cuvântului în grecește rhēma ca mijloc de comunicare, înrudit semantic cu logos ca rațiune divină și rostire creatoare.

Jurnalul interregional „Banatul” reunește experiența atâtor comunități locale de a face pașii cuveniți pe linia normalității vieții sub toate aspectele ei. Ce aduce nou această publicație în promovarea experienței celor mai buni în această privință?

Exact ceea ce ați remarcat în întrebare, anume efortul de a sprijini cu ajutorul condeiului, a rostului jurnalistic, mersul vieții cotidiene pe cărarea îngustă a normalității.

Se spune - și chiar așa este - că națiunile se definesc, întâi de toate, prin cultură. Ce moștenire lăsați noi generațiilor viitoare?

Domnule Jichița, deși accesibilă în principiu orișicui, cultura e consumată cu precădere de cei instruiți. Ori instrucția se face numai pe terenul școlii. De aceea este paradoxal că unii oameni, necunoscându-i valoarea, o risipesc. Nu cred domnule, că există un om zdravăn la cap, care să formuleze pentru viitorul lui un ideal și care să fi omis din acest ideal accesul deplin la școală. Din păcate, în România de azi, școala nu mai joacă rolul de vioară primă. Și când te gândești că strămoșii noștri romani numeau școala și jocul cu același nume, „ludus”... Cât privește acea parte a întrebării privind moștenirea de care vor avea parte generațiile viitoare, ea mă duce cu gândul la varianta paradoxului testului surpriză, propus în 1963 de Martin Gardner, în care se află în fața noastră zece cutii numerotate de la 1 la 10, pe care urmează să le deschidem exact în această ordine, urmând ca într-una din cutii să aflăm un ou surpriză; surpriză în sensul că prezența sa în cutia respectivă nu poate fi anticipată.

INTERVIU REALIZAT DE
CONSTANTIN JIHIȚA
PENTRU ALMANAHUL „BOLDUREANCA” EDIȚIA A II-A, ANUL 2021

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN